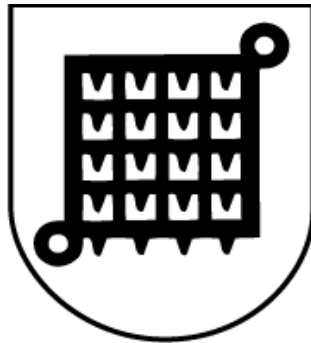

Årsredovisning 2020

Årsredovisning 2020

Färgelanda kommun

Behandlad av KF 2021-04-14 § 35
Diarienummer 2021/7

Innehållsförteckning

Färgelanda kommun	3
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Kommunchefen har ordet	4
Förvaltningsberättelse	6
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	6
<i>Den kommunala koncernen</i>	8
<i>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning</i>	10
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	13
<i>Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten</i>	14
<i>God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning</i>	15
<i>Balanskravsresultat</i>	21
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	22
<i>Förväntad utveckling</i>	27
Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Kassaflödesanalys	31
Notförteckning	31
Drift- och Investeringsredovisning	38
Valbohem AB	40
<i>Verksamhet Valbohem AB</i>	71
<i>Resultaträkning Valbohem AB</i>	71
<i>Balansräkning Valbohem AB</i>	72
Färgelanda Vatten AB	73
<i>Verksamhet Färgelanda Vatten AB</i>	73
<i>Resultaträkning Färgelanda Vatten AB</i>	74
<i>Balansräkning Färgelanda Vatten AB</i>	74
Gatersbyn 120 Fastighets AB	75
<i>Verksamhet Gatersbyn 120 Fastighets AB</i>	75
<i>Resultaträkning Gatersbyn 120 Fastighets AB</i>	75
<i>Balansräkning Gatersbyn 120 Fastighets AB</i>	75
Redovisningsprinciper	76
Begreppsförklaringar	77
Revisionsyttrande	79
5 år i sammandrag	80

Färgelanda kommun

Färgelanda kommun ligger i landskapet Dalslands sydvästra del och tillhör Västra Götalands län. Kommunen är cirka 4 mil lång och nära 2 mil bred, med Lerdal längst i norr och Nättjebacka längst i söder

Med sitt natursköna läge är Färgelanda kommun en attraktiv plats att bo, leva och verka i. I kommunen bor det cirka 6 650 invånare som till största del är koncentrerade till de fyra tätorterna Ödeborg, Färgelanda, Stigen och Högsäter. Färgelanda som centralort utgör centrum för den kommunala servicen med förutom skolor och äldreomsorg även vårdcentral, bibliotek/kulturhus och kommunens samlade förvaltning.

Kommunen har en fantastisk tillgång till forn- och kulturhistoria och det finns gott om fornlämningar av alla slag. I Valbodalen hittar man Dalslands mest storslagna minnesmärken från järnåldern. Söder om Färgelanda samhälle finns Håvestens gravfält vid Ättehögskullen, vid Ödeborgs fornsal finns också ett gravfält och vid Brötegården finns hållristningar från bronsåldern. I kommunens norra delar, bl.a. i Råggård, Tångelanda och strax söder om Högsäter finns många fornlämningar i form av gravfält och hållkistor. Där finns även många sevärdheter såsom kyrkor, hembygdsgrändar, museum och andra historiska byggnader och platser. I Färgelanda är vi stolta över vår historia och vill att framtida generationer ska få njuta av denna fantastiska plats och arbetar därför aktivt med hållbarhetsfrågor och Agenda 2030.

Färgelanda kommun har ett strategiskt centralt geografiskt läge. Det är enkelt att ta sig till och från kommunen. Med närheten till väg 172 och E6 är det inte långt bort till storstäder som Göteborg och Oslo. Kollektiva direktförbindelser finns till Uddevalla som endast ligger tre mil bort. Närheten innebär bra möjligheter för arbetspendling, företag och handel.

En meningsfull fritid är viktig för en god hälsa och i Färgelanda kommun är det enkelt att ha ett aktivt fritidsliv då det finns många aktiva föreningar som tillsammans skapar ett rikt kultur- och fritidsliv. Många av fritidsaktiviteterna kretsar kring naturen eftersom kommunen erbjuder en rik mångfald av glittrande sjöar och orörd vildmark. I kommunen är även sportlivet starkt och man kan bland annat välja mellan badminton, judo, fotboll, ridning och handboll. Strax söder om Färgelanda samhälle hittar vi även en av Dalslands vackraste golfbanor som lockar besökare från hela Västsverige och i norr hittar vi en av Sveriges mest aktiva klubb för luftballonger.

Färgelanda kommun är den största arbetsgivaren i kommunen med ca 500 anställda och det företag som sysselsätter flest är IAC Group Sweden AB med ca 400 anställda. Näringslivet i kommunen präglas av ett stort antal småföretag framför allt inom branschen tillverkning och utvinning. Kommunen har även av tradition stark anknytning till de gröna näringarna jord- och skogsbruk, vilket har en stor betydelse för kommunen. I och med vår rika kulturbygd och närhet till orörd vildmark med skog och sjöar spelar också turist- och besöksnäringen en allt större roll för kommunen.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Färgelanda kommun sammanfattar ett 2020 som kan beskrivas med orden ekonomi, pandemi och systemhaveri. Under föregående år är det givetvis ordet krishantering som sticker ut och som präglat organisationen, på olika vis. Kriser av organisatorisk karaktär har kombinerats med en rent ekonomisk dito, och allt har fått hanterats parallellt. Trots detta har kommunens organisation och förvaltning tagit flera viktiga steg framåt för att kunna påbörja väsentligt strategiskt arbete i syfte att utveckla kommunen, skapa en fungerande styrning och ledning samt en god arbetsmiljö för alla.

En fungerande styrning och ledning samt en god arbetsmiljö för alla – för medarbetare och förtroendevalda. Dessa ledord rubricerar arbetet som inletts för att komma till rätta med en mångårig problematik i Färgelanda kommun som satt avtryck i organisationens kultur och struktur. Grunden till problematiken kan härledas till ledarskap och samarbetsklimat, eller avsaknaden av dessa båda delar. Sedan första halvåret 2020 finns en lokal Tillitsdelegation där företrädare för samtliga partier i kommunfullmäktige ingår, tillsammans med chefer och arbetstagarrepresentanter. Syftet med arbetet är att genom dialog och handledning skapa förståelse för kommunens situation och gemensamt finna verktyg för att lösa problemen. Färgelanda kommun som organisation ska präglas av tillit och transparens. En enig kommunstyrelse har antagit den handlingsplan som ligger till grund för arbetet och professionellt stöd har upphandlats för att kunna arbeta vidare med dessa processer under 2021 och 2022.

Den mycket ansträngda ekonomiska situation som Färgelanda kommun befinner sig i har haft högsta prioritet för nämnder och kommunstyrelse under 2020. Redan under de första månaderna planerades och vidtogs åtgärder för att minska kommunens kostnader. Utöver köpstopp, stopp för investeringar och broms för anställningar antogs ett första paket av besparingar under april månad. Under hösten och inför årsskiftet vidtogs ytterligare åtgärder från nämnder och kommunstyrelse, i ett andra paket. Helårseffekt av dessa båda paket väntas först nu under år 2021.

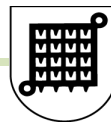
Två år med kraftiga underskott för kommunens verksamheter urholkar givetvis finanserna rejält. Soliditeten har sjunkit från drygt 30% till 22,4% under 2020. Kommunen tvingades dessutom att öka upp sin belåning under första kvartalet. Detta är givetvis en ohållbar situation och det är därför av största vikt att kommunen bromsar kostnaderna och når en ekonomi i balans. Att minska och anpassa kostymen har varit och är främsta prioritet, vilket föranlett att kommunen minskat personalstaten successivt de senaste åren.

Systemhaveriet inom ekonomiområdet har påverkat kommunens organisation under hela året, både personellt och i form av att uppföljning halkat efter samtidigt som analyser och strategiskt arbete fått stryka på foten. Kommunstyrelsen och nämnderna har därför att säkerställa att ekonomiska prognoser finner en större träffsäkerhet under kommande år, tillsammans med ett arbete att finna bättre och smartare strukturer och arbetssätt i hela den kommunala organisationen.

Vidare går det inte att lämna en sammanfattning av 2020 utan nämna den globala pandemin som påverkat och som fortfarande påverkar oss alla. Hela den kommunala organisationen har efter bästa förmåga försökt bidra till att våra äldre, våra barn och elever samt våra föreningar och företag ska ha klara krisen på bästa möjliga sätt. Personalen inom alla områden, inte minst vård, skola och omsorg, ska ha en stor eloge för de enorma insatser, det mod och den kraft som ni alla bidragit med.

Trots allt ovanstående har mycket positivt också skett i vår kommun. Skolresultat har stärkts, näringslivsklimatet har utvecklats och, byggandet har tagit steg framåt befolkningen har vuxit. Vi har stora utmaningar framför oss men också, framförallt, fantastiska möjligheter att ta vara på i Färgelanda kommun.

Tobias Bernhardsson,
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunchefen har ordet

Året 2020 blev minst sagt annorlunda. När året började kunde ingen förutse att och hur hela vår tillvaro skulle skakas i sina grundvalar med nedstängningar, restriktioner och krav på distans både i arbetet och socialt. Pandemin har påverkat den dagliga verksamheten i alla delar av vår organisation, men kommunen har under året visat att vi är en organisation som löser vårt uppdrag även under helt nya och mycket påfrestande förutsättningar med nytänkande, flexibilitet och stort engagemang.

Även i övrigt har 2020 varit ett oerhört tufft år för kommunen. Ett havererat ekonomisystem i slutet av 2019 och efterföljande byte av system hade följdverkningar under hela 2020. Vidare var ekonomin mycket ansträngd och krävde kännbara krafttag i organisationen.

Kommunen står inför mycket stora utmaningar i framtiden. Med den demografiska utvecklingen måste färre försörja fler, vilket ställer större krav på innovation, förändringsvilja och flexibilitet i organisationen för att långsiktigt kunna leverera välfärdstjänster till kommunens medborgare.

Kommunen måste samverka med andra för att bli mer effektiva och frigöra resurser till nytta för kommunens medborgare. Av samma skäl måste kommunen även samverka för att kunna utveckla och kvalitetssäkra kommunens tjänster.

Kommunen har antagit en handlingsplan och den förändringsresa kommunen gett sig ut på kommer att ta tid och vara utmanande. Men med växtkraft och framtidstro ska kommunen tillsammans arbeta framåt med hela kommunens bästa för ögonen och värdegrunden engagerad och företagsam med ett gott bemötande.

Katrin Siverby

Kommunchef

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Tabellen nedan visar kommunens utveckling 2016-2020.

	2 020	2019	2018	2017	2016
Antal invånare (folkmängd)	6 658	6 637	6 602	6 592	6 627
Kommunal skattesats (%)	22,26	22,26	22,26	22,26	22,26
Verksamhetens intäkter (mnkr)	70,9	82,5	91,7	117,0	140,4
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	415,6	399,8	390,8	387	369,1
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-485,2	-486,5	-466,8	-480,1	-485,8
Årets resultat (mnkr)	-10,6	-31,5	4,8	12,9	12,2
Soliditet (%)	22,4	27,8	31,5	30,1	46,8
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	-11	-7	-1	-3	-13
Investeringar (netto mnkr)	3,7	18,7	42	14,3	12,3
Självfinansieringsgrad (ggr)	-3,8	0,2	0,3	2,9	0,7
Långfristig låneskuld (mnkr)	55	39	45	50	55
Antal anställda	509	517	522	537	522

Antal invånare

Invånarantalet för 2016 påverkades positivt av flyktingvågen, vilken också innebar en minskning mellan 2016 och 2017. Därefter har befolkningstrenden varit svagt positiv.

Skattesats

Oförändrad skattesats under femårsperioden.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter, som till stor del utgörs av statsbidrag, har halverats under femårsperioden.

Skatteintäkter och statsbidrag

Under 2020 har kommunen erhållit extra tillskott från staten på 12 mnkr.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader minskade med ca 20 mnkr mellan åren 2016 och 2018. Därefter har ökning skett, kostnaderna är nu i samma nivå som 2016. Största kostnadsökningarna finns inom Utbildningsnämndens och Socialnämndens verksamheter.

Årets resultat

Efter 2016 och 2017 med goda resultat har utvecklingen varit negativ. För 2019 och 2020 innebär det dessutom stora negativa resultat.

2019 års resultat belastades med kostnader av engångskaraktär på ca 18 mnkr som till största del härrör från fastighetsförsäljningar samt att investeringsprojekt som avbrutits kostnadsförts. I resultatet ingick även intäkt av engångskaraktär på 1,8 mnkr avseende pensionsavsättning som återförts/upplösts genom att reducera kostnaden för pensionsutbetalningar. Exklusive dessa poster av engångskaraktär redovisades ett negativt resultat på ca 15 mnkr för 2019.

2020 redovisas ett negativt resultat på 10,6 mnkr, trots statens extra tillskott på 12 mnkr och att staten ersatt sjuklönekostnader med ca 3,7 mnkr. Dessutom har förändringen av pensionsskulden till NÄRF påverkat årets resultat positivt med 2,0 mnkr. Exklusive dessa jämförelsestörande poster redovisas ett negativt resultat på ca 28 mnkr för 2020. Sammantaget kan konstateras att det kraftigt negativa resultatet, exklusive jämförelsestörande poster, nästan fördubblats sedan föregående år.

Soliditet

I samband med årsbokslut 2017 gjordes redovisningsmässiga förändringar. Långa hyreskontrakt med kommunen som hyresgäst ska redovisas i balansräkningen, såsom finansiell leasing enligt RKR 13:2. Överskott i verksamheterna slam och renhållning har tidigare redovisats som del av eget kapital. Enligt ny rekommendation från RKR ska dessa redovisas som kort skuld. Dessa båda redovisningsmässiga förändringar påverkade soliditeten negativt som därefter uppgick till 30,1 procent. Fram till och med delårsbokslut 2019 stärktes soliditeten, om än med små steg. Därefter ses en negativ trend till stor del beroende på stora negativa resultat och en ökad nyupplåning.

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser

Pensionsskulden består dels av pensioner intjänade före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelser och pensioner intjänade från 1998 som redovisas som skuld i balansräkningen. Inkluderas dessa ansvarsförbindelser innebär det en negativ soliditet. Soliditetsutvecklingen var positiv mellan åren 2016 och 2018, därefter en negativ trend.

Investeringar

Investeringarna har kraftigt fluktuerat mellan åren. 2018 renoverades Höjdensskolan samtidigt som förskolan i Högsäter renoverades och byggdes till, vilket är en stor del av investeringarna det året. Den hårt ansträngda ekonomiska situationen, med köpstopp och mycket ansträngd likviditet samt risker har haft stor påverkan på investeringarna 2020.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden visar hur kassaflödet från den löpande verksamheten har kunnat medverka till finansiering av nettoinvesteringarna. Dålig budgetföljsamhet och brister i ekonomistyrningen är en anledning till dessa fluktuationer.

Långfristig låneskuld

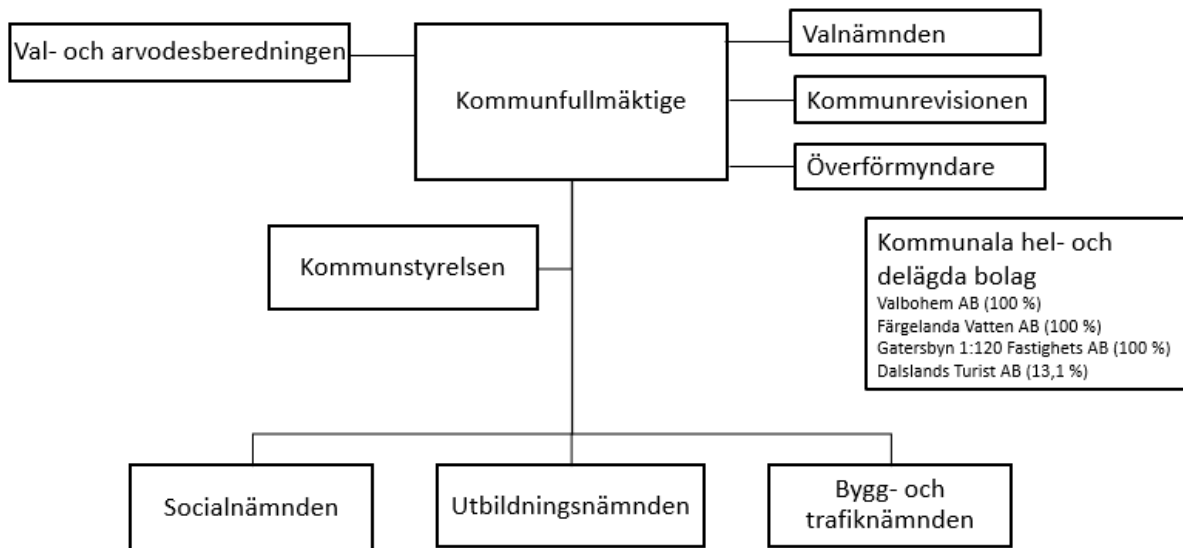
Under första kvartalet 2020 krävdes en nyupplåning på 20 mnkr för att klara den akuta likviditetssituationen.

Antal anställda

En liten successiv minskning av antalet anställda har skett sedan 2017.

Den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutade organ och består av 31 ledamöter som är valda av folket i allmänna val. Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2019-2022 är:

- Centerpartiet 10 mandat
- Socialdemokraterna 8 mandat
- Sverigedemokraterna 7 mandat
- Moderaterna 3 mandat
- Liberalerna 2 mandat
- Vänsterpartiet 1 mandat

Kommunfullmäktige ska vara kommunalpolitikens viktigaste mötesplats. Den ansvarar för bland annat de övergripande strategiska frågorna som budget och kommunalskatt, taxor och avgifter, fysisk planering, grunder för ersättning till partierna och de förtroendevalda, den politiska organisationen, ansvarsfrihet för förtroendevalda.

Revisionen, som består av fem förtroendevalda ledamöter, är kommunfullmäktiges organ för objektiv och förutsättningslös granskning och kontroll av hela den kommunala organisationen. Granskningen ska genomföras i en sådan omfattning att revisorerna varje år kan lämna ett underlag för kommunfullmäktiges ställningstagande i frågan om ansvarsfrihet kan lämnas för kommunstyrelsen och nämnderna.

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den ska leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska också leda kommunens övergripande verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument. Den ska bereda ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen är även ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse inklusive kommunens fastighetsinnehav.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har två utskott:

- Arbetsutskott med tre ledamöter och tre ersättare som bereder ärenden till fullmäktige och hanterar processen gällande verksamhetsplanering och budget
- Personalutskott med tre ledamöter som bereder personalrelaterade ärenden till kommunstyrelsen.

Bygg- och trafiknämnden består av 5 ledamöter och ansvarar för delar av kommunens uppgifter enligt Plan- och bygglagen med särskild inriktning på myndighetsutövning mot enskild. Nämnden handlägger också ärenden med stöd av Trafiklagstiftningen (lokala trafikföreskrifter mm). Nämnden fullgör i övrigt de uppgifter som kommunfullmäktige uppdrar åt den.

Socialnämnden består av 7 ledamöter och ansvarar för kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera lagar inom det sociala området. Nämnden fullgör i övrigt de uppgifter som kommunfullmäktige uppdrar åt den.

Socialnämnden har ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare som hanterar myndighetsutövning mot enskild utifrån ovanstående nämnda lagstiftning inom området.

Utbildningsnämnden består av 7 ledamöter och ansvarar för den verksamhet som regleras i Skollagen, med undantag för själva driften av verksamheterna och är huvudman för förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg, grundskola inklusive förskoleklass, grundsärskola, skolbarnomsorg och vuxenutbildning. Nämnden fullgör i övrigt de uppgifter som kommunfullmäktige uppdrar åt den.

Överförmyndare; om någon på grund av sjukdom, psykiska störningar, försvagat hälsotillstånd eller liknande, behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sin ekonomi, kan domstolen förordna en god man eller förvaltare. Tillsynen över gode män och förvaltare sköts av en överförmyndare. Sedan 2010 finns avtal med Uddevalla kommun avseende handläggarsköts till överförmyndaren.

Partistöd; kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Det finns ingen skyldighet att lämna partistöd men detta sker oftast alla kommuner, landsting och regioner gör det. Storleken på stödet varierar dock mellan kommunerna.

Valnämnd; Valnämnden består av 6 ledamöter och 6 ersättare. Valnämnden ansvarar för genomförandet av val i kommunen och med val avses val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Vidare ansvarar valnämnden för folkomröstningar, och val till EU-parlamentet. Arbetet sker i nära samarbete med Länsstyrelsen som har det yttersta ansvaret för val.

I kommunkoncernen ingår kommunens helägda aktiebolag, Valbohem AB, Färgelanda Vatten AB och Gatersbyn 120 Fastighets AB.

Valbohem AB har till uppgift att förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter och inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostadsförsörjningen inom kommunen. Visionen är att Valbohem AB ska vara den attraktiva hyresvärden som utvecklar framtidens boenden.

Färgelanda Vatten AB är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter. Bolaget äger samtliga VA anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun. Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

Gatersbyn 120 Fastighets AB är ett vilande bolag, där ingen verksamhet har bedrivits under året.

Ägaren, Kommunfullmäktige, beslutade 2019-09-11 att återställa aktiekapitalet genom ett villkorat aktieägartillskott i enlighet med aktiebolagslagens regler, så att aktiekapitalet efter kapitaltillskottet uppgick till 100 % av bolagets registrerade aktiekapital, det vill säga 50 tkr. Villkoret för ägartillskottet var att bolagsstyrelsen godkände en överenskommelse om att pengarna betalas tillbaka till ägaren om och när företagets bokslut visar att företagets egna fria kapital medger det.

Kommunfullmäktige beslutade även 2020-04-15, KF § 35 Dnr 2020/87, att Gatersbyn 120 Fastighets AB ska träda i frivillig likvidation och uppdrog till styrelsen och ägarombudet att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra likvidationen. Ambitionen var att likvidationen ska vara avslutad senast 31 december 2020.

Kommunen har också **minoritetsintressen** i Dalslandskommunernas miljö- och energiförbund, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, Dalslands Turist AB samt Stiftelsen för Dalsland kanals framtida bestånd. Dessa verksamheter redovisas separat och ingår inte i kommunens årsredovisning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

För Färgelanda kommun råder likartade **utmaningar** som för de flesta andra kommuner. De största är följande tre, vilka har ett starkt samband med varandra:

Finansiering av framtidens välfärd, såväl drift och investeringar som nödvändiga utvecklingsinsatser

Utmaningen är till övervägande del beroende av den nationella ekonomiska utvecklingen, men även av den lokala näringslivs- och befolkningsutvecklingen. Därutöver av kommunens förmåga att hålla nere kostnadsutvecklingen utan att stagnera i utveckling och attraktivitet.

Kompetensförsörjning i en allt hårdnande konkurrens

Utmaningen är direkt kopplad till kommunens attraktivitet, både som arbetsgivare och som plats att leva och bo på, men är även kopplad till finansiell styrka och befolkningsutveckling.

Att kunna leva upp till medborgarnas ökande förväntningar på offentlig service

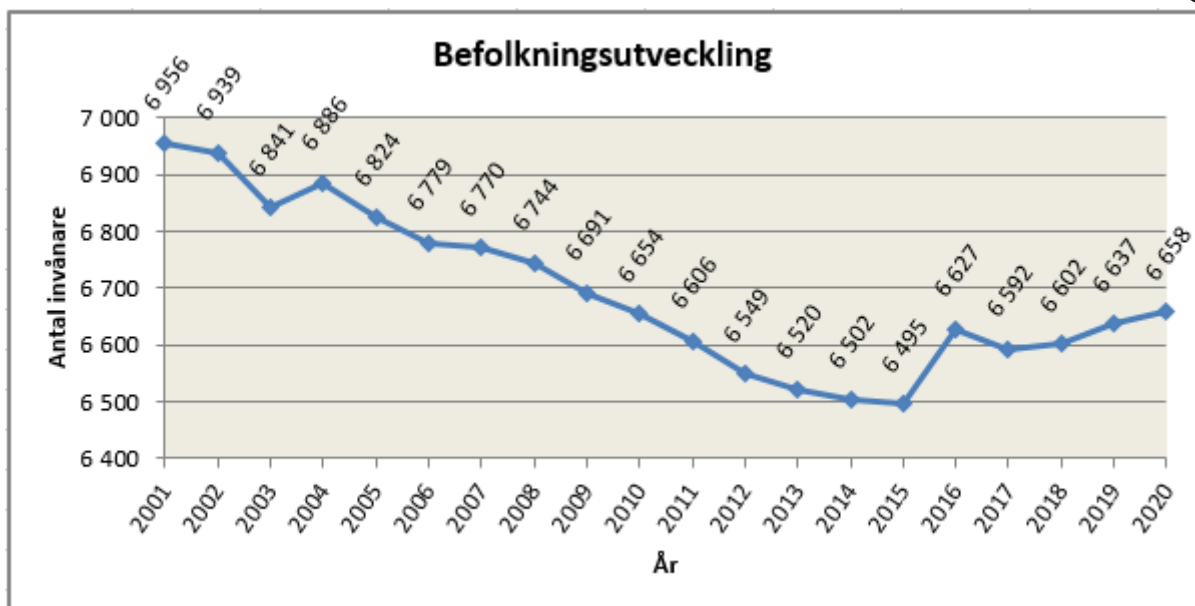
Förväntningarna tenderar att öka över tiden i takt med välfärds- och teknikutvecklingen. En löpande dialog med våra medborgare om förväntningar och uppfattningar kring kommunens tjänster är betydelsefull. Kloka och modiga beslut behöver fattas i utvecklingen av välfärden. Sambandet mellan välfärdens kvalitet och service, kompetensförsörjning och finansiering återspeglas i kommunchefens uppdrag kring "de tre P:na", Papper - Personal och Pengar. Balansen mellan P:na är en förutsättning för långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet.

Befolkning

Befolkningsutveckling och struktur utgör över tid den viktigaste påverkansfaktorn för kommunens ekonomi och verksamhet.

Den sista december 2020 uppgick Sveriges befolkning till 10 379 295 personer, vilket är en ökning med 51 706 personer under året. Det är den minsta befolkningsökningen sedan 2005 och nästan en halvering jämfört med befolkningsökningen året före. Att ökningen var lägre än tidigare berodde både på minskad naturlig folkökning och på att invandringsnettot var lägre. Antalet invandrare under 2020 var det lägsta sedan år 2005 samtidigt som något fler utvandrade än året före. Befolkningen bestod vid årsskiftet av 49,7 procent kvinnor och 50,3 procent män.

Färgelandas befolkning uppgick den sista december till 6 658 invånare, varav 48,2 procent kvinnor och 51,8 procent män. Jämfört med 2019 innebär det en ökning med 21 invånare. Kommunens flyttnetto var för 2020 positivt. 40 fler personer flyttade in till kommunen än från. Under 2020 föddes 61 barn, 3 färre än 2019. Antalet avlidna invånare uppgick till 80, 10 färre än 2019. Födelse-nettot för Färgelanda kommun var negativt med 19 personer 2020, vilket framgår av nedanstående diagram och tabell.

	2020
1439 Färgelanda	
Folkökning	21
Levande födda	61
Döda	80
Samtliga inflyttningar	421
Samtliga utflyttningar	381
Inflyttningar från kommuner inom länet	342
Inflyttningar från övriga län	49
Utflyttningar till kommuner inom länet	305
Utflyttningar till övriga län	62
Utrikes inflyttningar	30
Utrikes utflyttningar	14

Källa: SCB

Den svenska ekonomin

År 2020 har varit exceptionellt ur många perspektiv. Coronapandemin gav under våren en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning, såväl i Sverige som i omvärlden. Verksamheten i kommuner och regioner fick ställa om i rekordfart. Ekonomin har vänt uppåt sedan dess, men i vilken takt som återhämtningen kommer att fortgå är fortfarande högst osäkert. Paradoxalt nog väntas kommuner och regioner till följd av stora tillfälliga, pandemirelaterade tillskott, nå mycket starka resultat för 2020. De statliga tillskotten har givit goda ekonomiska förutsättningar för kommunsektorn att med ekonomin tryggad hantera pandemin. Samtidigt kommer den demografiska utvecklingen att ge stora utmaningar och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Det blir en stor utmaning att både effektivisera verksamheten och komma ikapp med sådant som inte kunnat göras till följd av pandemin.

Smittspridningen av covid-19 är fortsatt hög i samhället. Vilka de mänskliga och ekonomiska konsekvenserna blir av detta är mycket osäkert. Det kraftiga raset våren 2020 innebär att återhämtningen kommer att ta tid. Frågan är med vilken hastighet som förlusterna i produktion, sysselsättning, försäljning och vinster kan tas igen. Bedömningarna varierar, men i en situation där pandemin är långt ifrån över är osäkerheten osedvanligt stor. Andelen arbetslösa i Sverige antas ligga kvar på en hög nivå i ytterligare några år.

Den demografiska utmaningen beror, något förenklat, på att antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Samtidigt är det den arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden. Grovt räknat ökar behovet av välfärd med 1 procent per år den kommande tioårsperioden. Främst är det äldreomsorgen som har ett starkt tryck med ökande behov, liksom även hälso- och sjukvården. Det hänger samman med att vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar. I grunden är det något bra, men det bidrar till betydande utmaningar för bemanning och finansiering.

Staten styr med riktade statsbidrag

På det nationella planet håller trenden med detaljstyrning i sig. Kortsiktiga statliga insatser genom styrning med bidrag på en mängd områden gör det svårare att få en förutsägbarhet och långsiktighet i planeringen.

Finansiella risker

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 59 mnkr (43 mnkr) per den sista december 2020. Upplåningen löper med både rörlig och bunden ränta. Enligt finanspolicyn får inte mer än 20 procent av låneskulden förfalla varje enskilt kalenderår.

Pensionsförpliktelse

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta eftersom skulden ska finansieras under kommande år. Pensionsskulden består dels av pensioner intjänade före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse och pensioner intjänade från 1998 som redovisas som skuld i balansräkningen. Skandias prognos används. Beräkningarna bygger på den modell som anvisas i RIPS 17, dvs. SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendationer. Underlag för beräkningarna utgörs av data i Skandias register strax före beräkningstillfället. Förändringen mellan åren beror på avslutade och tillkommande anställningar.

Tabellen visar kommunens pensionsåtaganden vid årsskiftet jämfört med föregående år.

Pensionsåtaganden (Tkr)	2020-12-31	2019-12-31
1) Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	6 609	6 465
b) Ansvarförbindelse inkl. särskild löneskatt	135 047	139 307
2) Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring		
3) Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse		
4) Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	141 656	145 772

Förvaltade pensionsmedel

Placeringar avseende pensionsmedel finns inte.

Händelser av väsentlig betydelse

IT-haveri

I början av december 2019 slutade servern där ekonomisystemet Agresso är installerat att fungera. Som en konsekvens av detta försvann bokföringsdata från november 2018 och framåt för Bengtsfors, Färgelanda, Dals-Eds och Melleruds kommuner och dess bolag. Bokföringen kunde heller inte återläsas via back-up.

För att kunna upprätta bokslut och årsredovisning för år 2019 behövde kommunernas bokföring återskapas. För att göra detta återskapande kan i huvudsak två alternativa lösningar väljas. Antingen återskapas bokföringen på transaktionsnivå eller så görs återskapandet baserat på kända saldon. Kommunstyrelsen beslutade 2020-02-26 (Dnr KS 2020/52) att årsredovisning 2019 skulle upprättas baserat på tillgänglig saldoinformation.

Konsekvensen av händelsen har varit ett oerhört omfattande merarbete med rekonstruktion av redovisningen. Det har också inneburit delvis bristfälliga och försenade underlag för uppföljning och analys. Tillsammans med byte av nytt ekonomisystem har detta påtagligt påverkat organisationen. Därtill en mycket ansträngd ekonomi som krävt krafttag i organisationen rörande kännbara åtgärder och verksamhetsförändringar.

Konsekvenser av IT kraschen i december 2019 finns fortfarande i redovisningen. Balansräkningen per 2019-12-31 har, som tidigare beskrivits, byggts utifrån saldon per 2019-12-31. Förändringen mellan ingående och utgående balans för 2019 bokades mot eget kapital. I samband med årsbokslutet informerades om att det inte kommer att vara möjligt att reda ut allt då innehållet i ekonomisystemet var raderat bakåt i tiden till november 2018. I samråd med revisor bestämdes att det outredda skulle redovisas under eget kapital. Det som vid senare tillfälle upptäckts som en konsekvens av IT-kraschen skulle sedan bokas mot detta konto.

I samband med upprättande av delårsrapport uppdagades några felaktigheter samt att vissa utredningar fanns kvar att göra. Den övervägande delen av det som upptäckts är att härröra till att leverantörsskulden vid årsskiftet 2019/2020 upptagits till för lågt belopp. Det var tvunget att starta upp nya ekonomisystemet tidigare än planerat för att få in leverantörsfakturer i flödet och minimera manuella betalningar. I samband med upprättande av årsbokslut missades då att ta med de leverantörsskulder som hanterats i nya ekonomisystemet. Då kraschen innebar fördröjning av hantering och betalning av leverantörsfakturer innebar det också att leverantörsskulden var extremt höga vid årsskiftet. Vid upprättande av årsbokslutet, vilket skedde långt senare under våren 2020, rimlighetsbedömdes leverantörsskulden. Vid det tillfället bedömdes leverantörsskulden vara rimliga i förhållande till föregående årsskifte, och missades då att beakta att leverantörsskulden borde varit betydligt större än normalt. Det återstår alltjämt en del arbete med konsekvenser och utredningar utifrån haveriet.

Covid-19

Covid-19-pandemin har sedan vårvintern 2020 påverkat hela organisationen på olika sätt, såväl inom förvaltningen som inom den politiska verksamheten. Färgelanda kommun har under större delen av året befunnit sig i stabsläge och extraordinära åtgärder har måst vidtas. Verksamheter har förändrats, anpassats och ställts om för att kunna genomföras på andra sätt, utifrån bland annat Folkhälsomyndighets rekommendationer. Digitala möten har blivit en vardag. Kommunens medarbetare har visat ett otroligt engagemang, en oerhörd flexibilitet och ett stort nytänkande. Osäkra skatteprognoser är också en av följderna som försvårar den ekonomiska planeringen. Vilka de mänskliga och ekonomiska konsekvenserna blir av pandemin kan bara framtiden utvisa. Arbetslösheten spås vara fortsatt hög under många år framöver.

Kommunen har fått ett extra tillskott från staten på 12 000 tkr som utbetalats under 2020. Staten ersätter även sjuklönekostnader under rådande pandemi vilket påverkat årsresultatet med 3 673 tkr. Ansökan om statsbidrag för 2020 för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen Covid-19 på 627 tkr skickades till Socialstyrelsen i augusti. 574 tkr av dessa beviljades under november månad och betalades också ut under 2020. Ny ansökan skickades i slutet av november på 2 262 tkr. Dessa presumtiva intäkter är intäktsförda till 70 procent i bokslut för 2020 utifrån försiktighetskäl.

Gatersbyn 1:120

Fastigheten Gatersbyn 1:120, det så kallade Björnhuset, har sålts under året. Köpeskillingen 5 000 tkr har påverkat likviditeten, dock inte årets resultat. Nedskrivning av fastigheten till ett värde av 5 000 tkr gjordes under 2019 utifrån då bedömt marknadsvärde.

Handlingsplan

I augusti fattade kommunstyrelsen beslut om en handlingsplan med anledning av förändringsarbete avseende styrnings- lednings- och arbetsmiljöfrågor. Handlingsplanen tillsammans med många andra åtgärder kommer att innebära en förändringsresa över längre tid för organisationen.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrning- och ledning

Kommunfullmäktige antog den 2016-06-22 § 86, dnr 2015-534, nu gällande Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun.

Målstyrning

Kommunens vision är enligt MRP 2020-2022 **Färgelanda – En trygg kommun med tillväxt och livskraft.**

Kommunen leds av målstyrning. Det innebär att Kommunfullmäktige fastställer prioriterad inriktning och verksamhetsmål samt ger ekonomiska förutsättningar i form av ramar till nämnderna. De prioriterade inriktningarna bygger på kommunens vision och tanken att sträva efter demokrati, delaktighet och öppenhet samt ska vara vägledande för nämnderna i deras arbete.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Enligt Kommunallagen 6 kapitel 1 § ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana företag som avses i 10 kapitel 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Enligt 6 kapitel 12 § får kommunstyrelsen från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i Kommunallagens 6 kapitel 6 §, "Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt."

Kommunstyrelsen antog 22 maj 2019 (§ 88) nuvarande Riktlinjer för intern kontroll i Färgelanda kommun. Färgelanda kommun ska ha en god intern kontroll i sin verksamhet, vilket i sin tur genererar en god ekonomisk hushållning. Dessa riktlinjer syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga de ska med en rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policys, reglementen etc. tillämpas.

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Den interna kontrollen ska skydda kommunen mot förluster eller förstörelse av dess tillgångar, samt eliminera eller upptäcka allvarliga fel. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i verksamheten och den fungerar som ett skydd mot oberättigade mistankar för både förtroendevalda och tjänstemän.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen inom eget ansvarsområde för nästkommande år. Planen antas senast under december månad. Kommunstyrelsen kan också besluta om gemensamma kontrollpunkter för förvaltningen. Detta sker i samband med att kommunstyrelsen beslutar om sin egen kontrollplan. Uppföljning av innevarande års interna kontrollplan sker i samband med att kommunstyrelsen beslutar om plan för eget ansvarsområde för kommande år. Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen följa upp kommunens samlade interna kontrollplan för föregående år.

Nämnden ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen för nästkommande år. Planen antas senast under december månad. Beslutad intern kontrollplan översänds till kommunstyrelsen. Uppföljning av innevarande års interna kontrollplan sker i samband med att nämnden beslutar om plan för kommande år. Uppföljningen översänds till kommunstyrelsen för att ingå i en samlad uppföljning av kommunens totala interna kontroll som sker i samband med årsredovisningen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommuner har sedan 1990-talet enligt kommunallagen haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. I början av 2000-talet tillkom även balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet till resultatutjämningsreserver. Samtliga dessa lagstiftningskrav ska årligen följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

I detta avsnitt görs en analys av kommunens mål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt. I kommande avsnitt görs en balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserven (RUR).

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha fastställda riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska även fastställa finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv.

Av Mål- och resursplan 2020-2022, antagen av kommunfullmäktige 2019-11-13 § 127 framgår följande: Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Minimivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden. I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den

konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100% av de finansiella målen samt minst 75% av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

Finansiella mål

För planperioden 2020-2022 har två finansiella mål fastställts av Kommunfullmäktige:

- **Resultatet** ska uppgå till minst 1-2 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- **Soliditeten** ska årligen öka för att på sikt uppgå till minst 35 procent.

Målen utgår från balanskravet och viljan att uppnå en långsiktigt sund ekonomi, samt att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster.

Årets finansiella mål	Utfall 2020	Budget 2020
Resultat, %	- 2,6	1,0
Resultat, mnkr	-10,6	4,1
Soliditet, %	22,4	35

Kommunen som helhet redovisar ett negativt resultat på 10,6 mnkr för 2020. Årets resultat uppgår till - 2,6 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Ett resultatmål på 1,0 procent har budgeterats. Resultatmålet är således inte uppfyllt för året.

Vid årsskiftet uppgick soliditeten till 22,4 procent och har försämrats med 5,4 procentenheter under 2020. Den dessförinnan försiktigt positiva trenden bröts under andra halvåret 2019. Därefter ses en negativ trend till stor del beroende på stora negativa resultat och en ökad nyupplåning under första kvartalet 2020. Soliditetsmålet är således inte heller uppfyllt för året.

Den ekonomiska situationen är fortsatt mycket allvarlig och bekymmersam och Färgelanda kommun står inför stora utmaningar. Målen utgår från balanskravet och viljan att uppnå en långsiktigt sund ekonomi, samt att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster. Soliditeten utvecklas åt motsatt håll. Den långsiktiga betalningsförmågan håller på att urholkas.

Likviditetssituationen har till följd av den negativa resultatutvecklingen också varit mycket ansträngd tidvis under året. Då kostnaderna är högre än intäkterna tar pengarna slut. Likviditetsförstärkning har krävts för att kommunen skulle kunna fullgöra sina betalningar. Under första kvartalet upptogs lån på 20 mnkr för att klara den akuta situationen. Kommunen lånar till driften vilket inte alls går i linje med god ekonomisk hushållning. Det som konsumeras idag, får kommande generationer betala. Den kortsiktiga betalningsförmågan är ett villkor för fortlevnad.

Verksamhetsmål/Måluppfyllelse

Stärkta skolresultat i ändamålsenliga, trygga skolor

Andel godkända elever på nationella prov i Åk 3 och Åk 6 ska öka

Några nationella prov genomfördes inte 2020 på grund av coronapandemin.

Andel elever med behörighet till gymnasiala yrkesprogram ska öka

Andelen elever med behörighet till gymnasiala yrkesprogram har ökat från 73 % (2019) till 87 % (2020)

Ökad andel av eleverna känner sig trygga i skolan

Andelen elever i åk 5 som känner sig trygga i skolan har ökat från 80,3% (2018) till 91,1% (2020)

Andelen elever i åk 9 som känner sig trygga i skolan har minskat från 81,8% (2018) till 67,2% (2020)

Ogiltig frånvaro ska minska

Ogiltig frånvaro förekommer nästan inte. Skolan arbetar med giltig frånvaro, där förälder sjukskriver sina barn.

Utvecklad omsorg med individen i fokus

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, hälsotillstånd, öka

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, hälsotillstånd öka – Ökar från indexvärde 30 (2019) till 34 (2020)

Andel av hushåll med ekonomiskt bistånd över 3 år, minska

Mätning kommer att göras från och med 2021

Antal föreningsaktiviteter som får LOK-stöd ska öka

Någon mätning gjordes inte 2020

Byggnad & boende i hela kommunen

Öka invånarantalet

Invånarantalet har ökat från 6 637 (2019) till 6 658 (2020)

Ökat bostadsbyggande, lägenheter

Bostadsbyggande, lägenheter har ökat från 1 (2019) till 2 flerbostadshus (9 lägenheter) (2020)

Ökat bostadsbyggande, villor

Bostadsbyggande, villor har ökat från 1 (2019) till 4 (2020). Bostadsbyggande fritidshus har ökat från 2 (2019) till 4 (2020)

Underlätta för småföretagen att växa

Stärkt företagsklimat i Svenskt näringslivs ranking

Mätning ännu ej publicerad för 2020.

Ökat index, SKL Insikt

Kommunen har valt att inta vara med 2020

Bli en bättre arbetsgivare

Stärka medarbetarengagemanget (Förbättrat HME-totalindex)

Låg på 77, 2019. Någon mätning görs inte 2020.

Minskad total sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron ökar från 6,5 % (helår 2019) till 8 % (2020-12-31)

Minskad personalomsättning

Personalomsättningen minskar från 13 % 2019 till 9 % 2020.

Agenda 2030

Minska energiförbrukningen i kommunens byggnader

Vid samtliga åtgärder som har gjorts under 2020 på de kommunala fastigheterna har minskad energiförbrukning varit beaktat. Konkreta siffror har verksamheten inte kunnat sammanställas.

Öka volym (kWh) producerad förnybar energi

Någon mätning har inte gjorts under 2020. På grund av besparingar har investeringar och underhåll genomförts sparsamt.

Minskad användning av fossila bränslen i kommunens fordon

Någon mätning med jämförelser från tidigare år är inte genomförd.

Minskat matsvinn

Någon mätning med jämförelser från tidigare år är inte genomförd.

Sammanfattning god ekonomisk hushållning

Utifrån ovanstående redovisning kan konstateras att inget av de två finansiella målen har uppnåtts. Sex av de 19 verksamhetsmålen har uppnåtts, ett är inte uppnått och tolv har inte mätts av olika anledningar. Fullmäktige har beslutat att 100 % av de finansiella målen och minst 75 % av verksamhetsmålen ska vara uppfyllda för att god ekonomisk hushållning ska föreligga. Färgelanda kommun lever således inte upp till villkoren för god ekonomisk hushållning.

Finansiell analys

Årets resultat

Färgelanda kommun redovisade 2019 ett resultat på -10,6 mnkr och för 2019 ett resultat på -31,5 mnkr. Med ett budgeterat resultat för 2020 på 4,1 mnkr så blev årets resultat 14,7 mnkr sämre än vad som var budgeterat.

De största negativa budgetavvikelserna finns inom Utbildningsnämndens och Socialnämndens verksamhetsområden. Stora poster som avviker inom Utbildningsnämnden är ökade kostnader för köpt verksamhet, gäller såväl interkommunala förskole- och grundskoleplatser i andra kommuner som platser på fristående enheter. Även kostnaden för gymnasieplatser har ökat. Högre personalkostnader än budgeterat samt lägre statsbidrag än budgeterat utgör också en del av budgetavvikelsen. Inom Socialnämndens område handlar det till stor del om kraftig volymökning gällande ekonomiskt bistånd. Ökade placeringskostnader gällande missbruk LVM (lag om vård av missbrukare) och även ökade placeringskostnader för barn och unga. Enheten för stöd och service redovisar också ett underskott gentemot budget.

2019 års resultat belastades med kostnader av engångskaraktär på ca 18 mnkr som till största del

härör från fastighetsförsäljningar samt att investeringsprojekt som avbrutits kostnadsförts. I resultatet ingick även intäkt av engångskaraktär på 1,8 mnkr avseende pensionsavsättning som återförts/upplösts genom att reducera kostnaden för pensionsutbetalningar. Exklusive dessa poster av engångskaraktär redovisades ett negativt resultat på ca 15 mnkr för 2019.

2020 redovisas ett negativt resultat på 10,6 mnkr, trots statens extra tillskott på 12 mnkr och att staten ersatt sjuklönekostnader med ca 3,7 mnkr. Dessutom har förändring av pensionsskulden till NÄRF påverkat årets resultat positivt med 2,0 mnkr. Exklusive dessa jämförelsestörande poster redovisas ett negativt resultat på ca 28 mnkr för 2020. Sammantaget kan konstateras att det kraftigt negativa resultatet, exklusive jämförelsestörande poster, nästan fördubblats sedan föregående år.

Med en sådan utveckling får kommunen ett krympande handlingsutrymme med bland annat minskade likvida medel och en ökande låneskuld. Genomsnittsräntan på kommunens lån var vid årets slut 0,36 procent. Vid föregående årsskifte var genomsnittsräntan på låneskulden 0,26 procent. Sannolikt är att räntenivåerna kommer att höjas framöver, vilket skulle innebära en ytterligare kostnadsökning för kommunen.

Driftsredovisningen

Driftsredovisningen visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget. I nämndernas redovisning ingår både externa kostnader och avskrivningar samt interna poster såsom interna debiteringar, personalkostnadspålägg och internränta. Verksamheterna totalt i kommunen visar en negativ avvikelse jämfört med budget på 23,9 mnkr för helåret. Nämndernas avvikelser kommenteras under respektive nämnds avsnitt.

Finansverksamheten visar en positiv avvikelse jämfört med budget på 9,3 mnkr för helåret. Detta beror till övervägande del på extra tillskott från staten på 12 mnkr och att staten ersatt sjuklönekostnader med ca 3,7 mnkr. Dessutom påverkade slutavräkning på skatten 2019 samt prognos för slutavräkning 2020 finanserna negativt med ca 6,3 mnkr.

En viktig förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning är en god budgetföljsamhet i verksamheten. Budgetföljsamheten mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar. Stora negativa budgetavvikelser innebär inte god ekonomisk hushållning.

Nettokostnadsandel (%)

	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Verksamheten	99,7	101,1	96,0
Avskrivningar	2,9	6,9	3,1
Finansnetto	0,0	-0,1	-0,3
Resultat	-2,6	-7,9	1,2

Nettokostnadsandelen visar hur stor andel av skatteintäkterna som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av lån, finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden.

Tabellen visar en fortsatt hög nettokostnadsandel. Nettokostnaderna tillsammans med avskrivningarna är större än skatteintäkterna vilket resulterar i ett negativt resultat, trots extra tillskott från staten under året. Den mycket oroande och allvarliga utvecklingen ställer fortsatt mycket stora krav på verksamhetsanalyser och effektiviseringsåtgärder.

Årets investeringar

Färgelanda kommuns investeringar uppgick till 3,7 mnkr under 2020. Kommunfullmäktige hade beslutat om en ram på 20 mnkr, med andra ord en budgetavvikelse på 16,3 mnkr. Investeringarna har fluktuerat kraftigt mellan åren. 2018 renoverades Höjdenskolan samtidigt som förskolan i Högsäter renoverades och byggdes till, vilket är en stor del av investeringarna det året. Den hårt ansträngda ekonomiska situationen, med köpstopp och mycket ansträngd likviditet, samt vakanser har haft stor påverkan på den extremt låga investeringsnivån 2020. Små investeringar leder till ett eftersatt underhållsbehov, vilket inte är bra inför framtiden.

Finansnetto

Finansnettot är neutralt för året, finansiella intäkter och kostnader är i princip lika stora. Det är en effekt av låga räntor på både likviditet och låneskuld. Dock märks effekter av ett stigande ränteläge och en ökad upplåning. Finansnettot är i paritet med budget men ca 0,6 mnkr sämre än föregående år. Utdelning från Kommuninvest på ca 0,2 mnkr samt borgensavgifter från kommunens helägda dotterbolag utgör den övervägande delen av de finansiella intäkterna.

Genomsnittsräntan på kommunens lån var vid årsskiftet 0,36 procent. Vid föregående årsskifte var genomsnittsräntan på låneskulden 0,26 procent.

Låneskuld

För att kommunen skulle klara att fullgöra sina betalningar har likviditetsförstärkning krävts. 20 mnkr i nya lån har upptagits under första kvartalet 2020 för att klara den akuta situationen. Kommunen har för övrigt följt den planerade amorteringen, vilket innebär att 4 mnkr amorterats. Belåningen har under 2020 ökat med ca 40 procent. Totalt uppgår kommunens låneskuld vid årsskiftet till 55 mnkr.

Eget kapital

Av det egna kapitalet avsattes under 2013 ca 14,6 mnkr till en resultatutjämningsreserv. Syftet med en resultatutjämningsreserv är att kunna täcka eventuella balanskravsunderskott som kan uppstå vid en lågkonjunktur. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt åren 2020-2021 samt 2023-2024. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. (SKR Cirkulär 20:57)

Konsekvenser av IT-kraschen i december 2019 finns fortfarande i redovisningen. Balansräkningen per 2019-12-31 byggdes, som tidigare beskrivits, utifrån saldon per 2019-12-31. Förändringen mellan ingående och utgående balans för 2019 bokades mot eget kapital. I samband med årsbokslutet 2019 informerades om att det inte kommer att vara möjligt att reda ut allt då innehållet i ekonomisystemet var raderat bakåt i tiden till november 2018. I samråd med revisor bestämdes att det outredda skulle redovisas under eget kapital. Det som vid senare tillfälle upptäckts som en konsekvens av IT-kraschen skulle sedan bokas mot detta konto.

I samband med upprättande av delårsbokslut och nuvarande årsbokslut har några felaktigheter uppdagats samt att visst arbete finns kvar att göra. Den övervägande delen av det som upptäckts är att härröra till att leverantörsskuldena vid årsskiftet upptagits till för lågt belopp. Vi var tvungna att köra igång nya ekonomisystemet tidigare än planerat för att få in leverantörsfakturer i flödet och minimera manuella betalningar. I samband med upprättande av årsbokslut missades då att ta med de leverantörsskulder som hanterats i nya ekonomisystemet. Då kraschen innebar fördröjning av hantering och betalning av leverantörsfakturer innebar det också att leverantörsskuldena var extremt höga vid årsskiftet. Vid upprättande av årsbokslutet, vilket skedde långt senare under våren 2020, rimlighetsbedömdes leverantörsskuldena. Vid det tillfället bedömdes leverantörsskuldena vara rimliga i förhållande till föregående årsskifte, och missades då att beakta att leverantörsskuldena borde varit betydligt större än normalt.

Borgensåtaganden

Kommunen har beviljat en borgensram för Valbohem AB på 200 000 tkr. Valbohem AB har utnyttjat 151 000 tkr av beviljad borgensram.

Färgelanda Vatten AB har utnyttjat 39 000 tkr av beviljad borgensram på 45 000 tkr.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat

Belopp i tkr	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018	Bokslut 2017
(=) Årets resultat enligt resultaträkningen	-10 603	-31 471	4 849	12 943
(-) Samtliga realisationsvinster				
(+) Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet				
(+) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		16 094		
(-/+) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(+/-) Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(=) Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-10 603	-15 377	4 849	12 943
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv				
(+) Användning av medel från resultatutjämningsreserv	10 603			
(=) Balanskravsresultat	0	-15 377	4 849	12 943

Kommunfullmäktige antog **Riktlinjer för Resultatutjämningsreserv (RUR)** den 2013-12-11 §151, dnr 2013-569. Av dessa framgår:

Avsättning bör ske i sådan omfattning att kommunen tror sig kunna klara en normal konjunktur-nedgång utan att detta påverkar verksamheten kortsiktigt. Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen. Även om en planerad avsättning kan beslutas i budgeten så är det först när resultatet för året är klart som den slutliga avsättningen kan avgöras.

Disposition ska i princip endast ske då kommunens skatteintäkter får en svag utveckling till följd av en konjunktur-nedgång. En konjunktur-nedgång kan anses inträffa när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Vid disposition bör även en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade under-skott.

Kommunallagens balanskrav definieras som att intäkterna ska överstiga kostnaderna för varje år och gäller kommunen, inte koncernen. Balanskravsutredningen ovan visar att kommunen inte heller klarar balanskravet för 2020. Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. I delårsrapporten angavs att planen var att använda del av tidigare avsatta medel till resultatutjämningsfonden för att reglera det då prognostiserade negativa resultatet för innevarande år.

I balanskravsutredningen för 2019 ovan gjordes justeringar för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet med 16 094 tkr. Kommunen har under året sålt ett antal fastigheter som del i omstrukturering i en svår ekonomisk situation och har inte för avsikt att återställa dessa nedskrivningar/reaförluster. Efter justeringar hade Färgelanda Kommun att återställa ett balanskravsresultat på - 15 377 tkr. Åtgärdsplan för hur reglering skulle ske skulle beslutas i samband med beslut om Mål- och Resursplan 2021-2023. *Kommunfullmäktige beslutade dock (KF § 49, Dnr 2020/126) att 15 377 tkr av underskottet i 2019 års resultat inte behöver regleras gentemot balanskravet utan åberopas som synnerliga skäl.*

Under 2013 beslutades om riktlinjer för att ge möjlighet att reservera och disponera medel i en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). För åren 2010-2012 har 14 575 tkr avsatts till resultatutjämningsreserven. Inga ytterligare avsättningar till RUR är planerade. Planen är att använda 10 603 tkr av tidigare avsatta medel till resultatutjämningsreserven för att reglera det negativa resultatet för 2020.

Enligt kommunallagen får medel från resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt åren 2020-2021 samt 2023-2024. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. (SKR Cirkulär 20:57)

Väsentliga personalförhållanden

Anställda

Förklaring av statistik

Med anställda i detta avsnitt avses antalet tillsvidareanställda och visstidsanställda. Timavlönade är exkluderade.

Antalet är beräknat på ett genomsnitt under året och jämförs i andra tabellen med samma period tidigare år. Orsaken till att vi redovisar ett genomsnitt är för att ge så rättvisande statistik som möjligt då antalet anställda kan skifta under året, speciellt under semesterperioden.

Statistiken visar antalet anställda och särredovisar därför inte antalet tjänster och anställda. Detta medför att det vid ersättningsrekrytering redovisas två anställda på samma tjänst.

Om statistiken

En minskning har skett av antalet anställda inom samtliga sektorer, kön och anställningsform förutom inom omsorg där statistiken är likvärdig med föregående år. Orsaken till antalet minskade anställningar är det ekonomiska läget i kommunen som har krävt neddragningar. Orsaken till att omsorg inte visar på en minskning beror antagligen på ersättningsrekryteringar.

Den totala minskningen av antal anställda i kommunen är 8 anställningar jämfört med 2019.

Ser vi på antalet årsarbetare som ger en mer verklig bild av antalet anställda (faktisk arbetad tid omvandlat till antal heltidstjänster för månads- och timavlönade) så är det under 2020 385 anställda i kommunen beräknat på ett genomsnitt under året. Det vill säga 10 färre årsarbetare än de 395 som fanns under 2019.

Sektor	Total	Tillsvidare	Visstid
Barn & Utbildning	215	175	40
Kvinnor	178	150	28
Män	37	25	12
Omsorg	188	173	15
Kvinnor	170	159	11
Män	18	14	4
Samhällsutveckling	61	58	3
Kvinnor	50	48	2
Män	11	10	1
Stab	45	28	17
Kvinnor	29	19	10
Män	16	9	7
Total	509	434	75

Tabell 1. Genomsnittligt antal månadsanställda under 2020 fördelat per kön och sektor/avdelning.

	2 020	2 019	2 018
Tillsvidare	434	437	440
Kvinnor	376	377	380
Män	58	60	60
Visstid	75	80	82
Kvinnor	51	51	52
Män	24	29	30
Total	509	517	522
Kvinnor	427	428	432
Män	82	89	90

Tabell 2. Genomsnittligt antal månadsanställda under 2020 fördelat per kön och anställningstyp. Jämförelse visas med tidigare år.

Personalomsättning

Förklaring av statistik

Statistiken är beräknad på externa avslut av tillsvidareanställda under 2019. Detta fördelas på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under samma period. Med avslut menas de som har sin sista anställningsdag under beräkningsperioden. Även om statistik finns som visar anställningar som avslutas efter beräkningsperioden räknas dessa inte med. Orsaken till det är att det annars kan bli missvisande siffror då det i efterhand kan tillkomma fler avslut under kommande period.

Om statistiken

Personalomsättningen i kommunen som helhet ligger på 9 procent under 2020. Årsbokslutet 2019 visade på en positiv trend i kommunen som helhet då en minskning av personalomsättningen kunde redovisas ett flertal år bakåt. Den positiva trenden följs fortfarande då dessa 9 procent är en minskning med 2,9 procentenheter sedan 2019.

Utvecklingen beror dock på pensionsavgångar och arbetsbrist då antalet avslut på egen begäran är lika många som föregående år. 29 tillsvidareanställda har valt att avsluta sin anställning under

2020. Av dessa är det främst undersköterskor och anställda inom plan och bygg som valt att gå vidare. Av samtliga som avslutat sin anställning har 6 personer innehaft en chefsbefattning.

Jämför vi med övriga kommuner inom Västra Götaland ligger vi sedan flertalet år tillbaka högt över snittet med personalomsättning även om vi sjunkit något de senaste åren (Kolada, 2021). Målet med personalomsättning är inte att nå nollnivå utan att följa utvecklingen som sker i riket eller bland närliggande kommuner och regioner.

Inom **staben** har en ökning skett med 8,2 procentenheter sedan föregående år. Då det även var en ökning i föregående årsbokslut så kan vi se en negativ utveckling av personalomsättning på denna avdelning. Majoriteten av avsluten beror på anställda som valt att lämna sin anställning på egen begäran, främst inom IT och ekonomi.

Barn och utbildningssektorn fortsätter att minska sin personalomsättning likt föregående år. Sedan 2019 finns en minskning med 2,6 procentenheter och ser vi till avslut på egen begäran har det minskat från 9 stycken till 5 under 2020. Majoriteten som valt att avsluta sin tjänst under 2020 är förskollärare. Lärare har i större utsträckning valt att stanna kvar i sin anställning 2019-2020 jämfört med tidigare år.

Inom **Omsorg** finns ingen större skillnad procentuellt sedan 2019. Av dessa 9,8 procent är det 12 anställda som har valt att avsluta sin anställning på egen begäran. Inte heller här är det någon större skillnad då det 2019 var 11 anställda som slutade på egen begäran, samma siffra var det även under 2018. Majoriteten som slutar är fortsatt undersköterskor.

Samhällsutveckling har minskat sin personalomsättning med hela 13,9 procentenheter sedan 2019 men ligger fortsatt på en hög nivå av externa avslut. 7 av de totalt 9 anställda som har slutat sin anställning under 2020 har valt att avsluta på egen begäran. Samtliga av dessa arbetade inom Plan och bygg.

Sektor	Stab	Barn & utbildning	Omsorg	Samhällsutveckling
2 019	9,7 %	7,2 %	9,9 %	29,4 %
2 020	17,9 %	4,6 %	9,8 %	15,5 %

Tabell 3. Externa avslut av tillsvidareanställda fördelat på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under perioden. Fördelat per sektor och jämförs med samma period föregående år.

Sysselsättningsgrad

Förklaring av statistik

Statistiken är beräknad på ett genomsnitt under året och jämförs med tidigare år. Orsaken till att det beräknas på ett genomsnittligt antal är för att få en så rättvisande statistik som möjligt då antalet anställningar varierar under året.

Tabellerna visar antal anställda med respektive sysselsättningsgrad. Statistiken visar endast tillsvidare- och visstidsanställdas sysselsättningsgrad. Timanställningar är inte medräknade.

Om statistiken

Tabell 4 visar en ökning med 2 procentenheter av antalet heltidstjänster i kommunen totalt sedan 2019. Vi kan också se att antalet deltidstjänster har minskat med hela 12 procentenheter. En stor andel av den ökade sysselsättningsgraden finns inom Omsorg som visas i tabell 5 där vi likaså kan se en ökning med 2 procentenheter totalt.

Trots att heltidsresans projekt för tillfället varit nedlagt under 2020 så har vi alltså ökat antal heltidstjänster. Detta verkar dock bero på andra orsaker som extra personalbehov vid pandemin, ersättningsrekryteringar och ett nytt sätt att tänka kring bemanning av personal då vi samtidigt inte har någon ökning utan en minskning av antalet anställda.

Jämfört med övriga kommuner i landet så har vi en hög andel heltidsanställda och en positiv utveckling mellan 2018 och 2019. Dock kan vi ännu inte jämföra året 2020 (Kolada, 2021). Troligtvis

kommer vi att halka efter i utvecklingen framöver då övriga kommuner fortskrider med heltidsresan och många inte hade hunnit skrida till verket innan 2019.

Sysselsättningsgrad	2 020	2 019	2 018
Heltid	397	389	380
Kvinnor	327	312	304
Män	70	77	76
75 -99%	74	85	100
Kvinnor	66	78	93
Män	8	7	7
<75%	42	43	42
Kvinnor	36	38	35
Män	6	5	7
Andel (%) heltid av totalt antal anställda	77	75	73

Tabell 4. Genomsnittligt antal månadsanställda per sysselsättningsgrad fördelat per kön. Totalt visar andelen heltidsanställda fördelat på totalt antal anställda och anges i procent.

Sysselsättningsgrad Omsorg	2 020	2 019	2 018
Heltid	123	118	96
Kvinnor	108	102	87
Män	15	16	9
75 - 99%	48	57	66
Kvinnor	46	56	64
Män	2	1	2
< 75%	16	13	14
Kvinnor	15	12	14
Män	1	1	0
Andel (%) heltid av totalt antal anställda	65	63	55

Tabell 5. Statistiken skiljer sig inte från tabell 4 men avser endast sektor omsorg.

Löner

Medellönen för tillsvidareanställd personal i kommunen var vid mättillfället 31 december 2020, 32 789 kronor. Kvinnornas medellön var 32 457 kronor och för männen 34 887 kronor. Medellönen är total lön omräknad till heltidslön och dividerad med antalet anställningar. Övertid och obekvämt arbetstid ingår inte i totallönen.

Pandemin som påverkat mycket annat under 2020 påverkade även årets löner. Detta då avtalsförhandlingar försköts centralt vilket generade en svår och försenad process lokalt. Samtliga grupper fick mellan 2-2,3 procent i löneökning. Kommunal fick ett engångsbelopp på 5 500 kr istället för retroaktiv utbetalning.

Sjukfrånvaro

Förklaring statistik

Tabellen nedan visar hur sjuktalen ser ut i Färgelanda kommun. Med detta menas antal sjukfrånvarotimmar fördelat på antal budgeterade timmar. Statistiken är framtagen för hela 2020 och jämförs med tidigare år. Timanställda är exkluderade i statistiken.

Sjuktalen mellan åldersgrupper och kön är inte jämförbara då det är en stor skillnad på antal anställda i de olika grupperna.

Om statistiken

Att sjuktalet har ökat sedan 2019 med 1,8 procentenheter är ingen överraskning med tanke på den pandemin som har härjat under 2020. Vi kan också se att det är korttidsfrånvaron som har ökat. Hur statistiken ser ut i övriga riket för 2020 vet vi ännu inte men att en ökning har skett är ett faktum. Ökningen kommer troligen att variera beroende på vilka åtgärder som genomförts i de olika kommunerna. Troligtvis hade vi haft ett högre sjuktal under 2020 om vi inte erbjudit 2 dagar med lön under de 48 timmar som man enligt Folkhälsomyndigheten skulle vara hemma och symptomfri innan arbetet. Detta erbjudande fanns under första halvåret 2020 för anställda i Färgelanda kommun, under resterande tid så var det fortsatt sjuklön som gällde för de 48 timmarna liksom övriga kommuner i landet.

Jämför vi med övriga kommuner i Västra Götaland så har Färgelanda kommun haft en positiv utveckling av sjuktalen mellan 2016 och 2019 där vi nästintill genomgående legat under snittet. Detta gäller dock korttidsfrånvaron då andelen långtidsfrånvaro har legat över genomsnittet (Kolada, 2021).

En aspekt som är viktig att ta hänsyn till vid analys av sjuktal är sjuknärvaron då en hög sjuknärvaro kan resultera i goda nyckeltal men på sikt en hög långtidsfrånvaro. Då vi tidigare har haft en hög belastning på företagshälsovårdens rehabiliterande insatser på individnivå samt vissa varningssignaler i medarbetarenkäten som genomfördes under 2019 så kan det indikera om en hög sjuknärvaro och ännu en ökad långtidsfrånvaro på sikt. I pandemins spår tros även den psykiska hälsan påverkas kraftigt och ge långvariga effekter av frånvaro (Previa, 2021).

	2 020	2 019	2 018
Total sjukfrånvaro	8,0	6,2	7,1
Sjukfrånvaro från dag 60	38,4	44,1	49,1
Sjukfrånvaro kvinnor	8,2	6,5	7,2
Sjukfrånvaro män	7,3	6,2	6,6
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre	6,6	6,1	6,6
Sjukfrånvaro 30-49 år	7,7	5,8	6,4
Sjukfrånvaro 50 år eller äldre	8,9	6,6	7,9

Tabell 6. Sjuktal anges i procent och beräknas på månadsanställdas sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid.

Arbetsmiljö

Medarbetarundersökning

Ingen ny medarbetarundersökning har genomförts under 2020 då verksamheterna fortsatt arbetar efter de handlingsplaner som tagits fram utefter föregående års medarbetarundersökning.

Företagshälsovård

En stor andel av företagshälsovårdens insatser har spenderats på förebyggande arbete under 2020 i jämförelse med tidigare år. Förebyggande arbete kan dock anses missvisande då det främst

handlar om utredningar om kränkande särbehandling. En del insatser är också relaterade till pandemin i form av vaccin för säsongsinfluensa. Utbildning inom hot och våld har också genomförts under året och är att anses som en förebyggande insats.

Rehabilitering är fortsatt en viktig resurs inom företagshälsovården och det rör sig om stödsamtal och läkarvård på individnivå. Av främjande insatser är det främst coaching och konsultation i ledarskapet.

2020	Rehabilitera	Förebygga	Främja	Totalt
Organisation		3%		3%
Grupp		33%		33%
Individ	18%	44%	2%	64%
Totalt	18%	80%	2%	100%
2019	Rehabilitera	Förebygga	Främja	Totalt
Organisation		9 %		9 %
Grupp		20 %	5 %	26 %
Individ	58 %	7 %	1 %	66 %
Totalt	58 %	36 %	6 %	100 %

Tabell 7. Anger andel resurser som fördelats på företagshälsovårdens olika insatser under 2020 och jämförs med föregående års insatser som visas i nedre delen av tabellen.

Förväntad utveckling

Covid-19

Covid-19-pandemin har sedan vårvintern 2020 påverkat hela organisationen på olika sätt, såväl inom förvaltningen som inom den politiska verksamheten. Verksamheter har förändrats, anpassats och ställts om för att kunna genomföras på andra sätt. Osäkra skatteprognoser är också en av följderna som försvårar den ekonomiska planeringen. Vilka de mänskliga och ekonomiska konsekvenserna blir av pandemin kan bara framtiden utvisa.

Den svenska ekonomin

År 2020 har varit exceptionellt ur många perspektiv. Covid-19-pandemin gav under våren en extremt snabb nedgång i produktion och sysselsättning, såväl i Sverige som i omvärlden. Verksamheten i kommuner och regioner fick ställa om i rekordfart. Ekonomin har vänt uppåt sedan dess, men i vilken takt som återhämtningen kommer att fortgå är fortfarande högst osäkert. Samtidigt kommer den demografiska utvecklingen att ge stora utmaningar och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Det blir en stor utmaning att både effektivisera verksamheten och komma ikapp med sådant som inte kunnat göras till följd av pandemin.

Det kraftiga raset våren 2020 innebär att återhämtningen kommer att ta tid. Frågan är med vilken hastighet som förlusterna i produktion, sysselsättning, försäljning och vinster kan tas igen. Bedömningarna varierar, men i en situation där pandemin är långt ifrån över är osäkerheten osedvanligt stor. Andelen arbetslösa i Sverige antas ligga kvar på en fortsatt hög nivå under många år framöver.

Demografin

Den demografiska utmaningen beror, något förenklat, på att antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Samtidigt är det den arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden. Främst är det äldreomsorgen som har ett starkt tryck med ökande behov, liksom även hälso- och sjukvården. Det hänger samman med att vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar. I grunden är det något bra, men det bidrar till betydande utmaningar för bemanning och finansiering.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är direkt kopplad till kommunens attraktivitet, både som arbetsgivare och som plats att leva och bo på, men är även kopplad till finansiell styrka och befolkningsutveckling. En allt hårdnande konkurrens inom flera yrkeskategorier är en verklighet och sannolikheten är stor att kompetensförsörjningen fortsätter att vara en utmaning. Kommunen har, liksom många andra liknande kommuner, svårigheter att rekrytera högskoleutbildad personal, i synnerhet specialistkompetenser, vilket i sin tur skapar sårbarhet och personberoende.

Ekonomiska situationen

Utmaningarna kring ekonomin är delvis beroende av den nationella ekonomiska utvecklingen, men även av den lokala näringslivs- och befolkningsutvecklingen. Därutöver är utmaningarna avhängiga kommunens förmåga att hålla nere kostnadsutvecklingen utan att stagnera i utveckling och attraktivitet.

Den ekonomiska situationen i Färgelanda kommun är fortsatt mycket allvarlig och bekymmersam och kommun står inför stora utmaningar. Minskade intäkter och fortsatt höga kostnader renderar i negativa resultat. Ett positivt resultat krävs för att bland annat bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden. En långsiktigt sund ekonomi och en tillräcklig stabilitet är ett måste.

Den negativa resultatutvecklingen genererar en ansträngd likviditet. Då kostnaderna är högre än intäkterna tar pengarna slut. Kommunen lånar till driften vilket inte alls går i linje med god ekonomisk hushållning. Det som konsumeras idag, får kommande generationer betala. Den kortsiktiga betalningsförmågan är ett villkor för fortlevnad. Med en sådan utveckling får kommunen ett krympande handlingsutrymme. En viktig förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning är en god budgetföljsamhet i verksamheten.

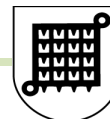
Kommunstyrelsen kommer under 2021 att genomföra åtgärder och översyner i syfte att åstadkomma kostnadseffektivisering av verksamheten. Det handlar om uppdrag avseende bland annat samverkan, utredning avseende lokalförsörjning, fastighetsförvaltning och skötsel, organisationsöversyn samt upphandling. Kommunens samtliga taxor kommer att ses över. Vidare kommer verksamheten ses över ur ett koncernperspektiv i syfte att hitta kostnadseffektiviseringar och utifrån de uppdrag som kommunstyrelsen har enligt reglementet.

Sysselsättning

Den ökning av antal ärenden både när det gäller försörjningsstöd och barn och unga som individ- och familjeomsorgen har sett det senaste året förväntas fortsätta ligga på en hög nivå. För att arbeta aktivt med de personer som erhåller ekonomiskt bistånd med målsättning att bli självförsörjande samarbetar kommunens berörda verksamheter, Arbetsförmedlingen och Samordningsförbundet Väst för att kunna erbjuda olika former av sysselsättning så att man i förlängningen går ut i eget arbete eller arbete med stöd från Arbetsförmedlingen. Förväntad utveckling kring anmälningar av personer med missbruksproblematik är svår att prognostisera.

Ökande förväntningar på offentlig service

Förväntningarna på offentlig service tenderar att öka över tiden i takt med välfärds- och teknikutvecklingen. En utmaning ligger för den lilla kommunen i att inte ha de ekonomiska förutsättningarna för att klara välfärdsuppdraget samt invånarnas förväntningar och vår egen omställningsförmåga inför framtiden. Vidare finns en utmaning i att som liten kommun inte ha kapacitet att säkerställa rättssäker och likvärdig service med hög kvalitet till invånarna. Kloka och modiga beslut behöver fattas i utvecklingen av välfärden. Sambandet mellan välfärdens kvalitet och service, kompetensförsörjning och finansiering återspeglas i kommunchefens uppdrag kring "de tre P:na", Papper - Personal och Pengar. Balansen mellan P:na är en förutsättning för långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet.

Resultaträkning

		Kommunen			Koncernen	
Belopp i Tkr	N o t	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Utfall 2020
Verksamhetens intäkter	1	82 540	70 945	66 501	132 434	119 541
Verksamhetens kostnader	2	-486 647	-485 164	-455 729	-528 867	-525 711
Avskrivningar	3	-12 990	-11 978	-11 982	-20 493	-19 660
Verksamhetens nettokostnader		-417 097	-426 197	-401 210	-416 926	-425 830
Skatteintäkter	4	281 214	280 198	284 014	281 214	280 198
Generella statsbidrag och utjämning	5	118 609	135 394	121 264	118 609	135 394
Verksamhetens resultat		-17 274	-10 605	4 068	-17 103	-10 238
Finansiella intäkter	6	1 055	674	0	825	288
Finansiella kostnader	7	-478	-672	-15	-1 382	-1 110
Resultat efter finansiella poster		-16 697	-10 603	4 053	-17 660	-11 060
Extraordinära poster	7 b	-14 774			-14 845	-197
Periodens resultat		-31 471	-10 603	4 053	-32 505	-11 257

Balansräkning

Belopp i Tkr	Kommunen		Koncern		
	Not	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
	8a, 8b, 9a, 9b, 10				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		173 906	325 450	377 114	365 764
Maskiner och inventarier		185 340	12 458	186 483	175 876
Övriga materiella anläggningstillgångar					
Finansiella anläggningstillgångar	11	15 206	15 191	5 371	5 356
Summa anläggningstillgångar		374 452	353 099	568 968	546 996
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter		0	0	91	146
Fordringar	12	22 047	26 830	27 064	28 900
Kassa och bank	13	7 003	25 696	22 597	40 480
Summa omsättningstillgångar		29 050	52 526	49 752	69 526
SUMMA TILLGÅNGAR		403 502	405 625	618 720	616 522
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Därav årets resultat	14	112 231	90 841	118 512	96 468
Resultatutjämningsreserv		-31 471	-10 603	-32 505	-11 257
Resultatutjämningsreserv		14 475	14 475		
Avsättningar					
Avsättningar pensioner	15	5 203	5 319	5 698	5 581
Avsättningar löneskatt		1 262	1 290	1 262	1 290
Övriga avsättningar	16	70	70	3 281	3 253
Summa avsättningar		6 535	6 679	10 241	10 124
Skulder					
Långfristiga skulder	17	212 726	217 041	405 231	409 913
Kortfristiga skulder	18	72 010	91 064	84 736	100 017
Summa skulder		284 736	308 105	489 967	509 930
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		403 502	405 625	618 720	616 522
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser per 31 december	19	139 307	135 047	139 307	135 047
Borgensförbindelser	20	190 025	190 008	25	8

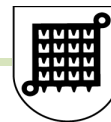

Kassaflödesanalys

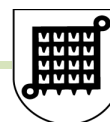
KASSAFLÖDESANALYS / FINANSIERINGSANALYS

(enl. Rådet för kommunal redovisning, rekommendation R13)

	Kommunen		Koncernen	
	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	-31 471	-10 603	-32 505	-11 257
Justering ej likviditetspåv. poster enl. spec.	13 104	12 122	20 830	19 543
Poster som redovisas i annan sektion enl. spec.	15 746	-41	15 817	-41
Poster som bokförts direkt mot eget kap.	0	-10 787	0	-10 787
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	-2 621	-9 309	4 142	-2 542
Förändring av rörelsekapital enl. spec.	5 896	-4 783	5 763	-1 891
Kassaflöde från den löpande verksamheten	3 275	-14 092	9 905	-4 433
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-22 843	4 360	-26 920	-2 703
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 401	5 056	1 401	5 056
Ökning förutbetalda investeringsbidrag	6 596	0	6 596	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-14 846	9 416	-18 923	2 353
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Upplåning				
Nyupptagna långfristiga lån	0	20 000	0	20 000
Amortering långfristiga lån	-5 925	-15 685	-5 925	-15 318
Amortering långfristig leasingsskuld	-7 094	0	-7 094	0
Ökning kortfristiga lån	0	19 054	0	15 281
Minskning kortfristiga lån	-900	0	-900	0
Ökning kortfristig leasingsskuld	218	0	218	0
Minskning kortfristig leasingsskuld	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-13 701	23 369	-13 701	19 963
UTBET. AV BIDRAG STATLIG INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0
Årets kassaflöde	-25 272	18 693	-22 719	17 883
Likvida medel vid årets början	32 275	7 003	45 316	22 597
Likvida medel vid årets slut	7 003	25 696	22 597	40 480
Spec. " Justering ej likviditetspåverkande poster"				
Avskrivningar	12 990	11 978		19 660
Just. för förändr. Pensionsavsättning exkl. utbet.	114	144		-3 370
Just. för förändr. Avsättning 2 exkl. utbet.		0		3 253
Justering ej likviditetspåverkande poster	13 104	12 122		19 543
Spec. "Poster som redovisas i annan sektion"				
Realisationsresultat samt upp- o nedskrivn. för materiella o immateriella anläggningstillgångar	15 746	-56		-56

finansiella anläggningstillgångar	0	15	15
Poster som redovisas i annan sektion	15 746	-41	-41
Spec. till förändring av rörelsekapital			
+/- Minskn/ökn förråd m.m.	0	0	-55
+/- Minskn/ökn övriga kortfrist. fordr.	11 689	-4 783	-1 836
+/- Ökn/minsk Norra Älvsborgs Räddningsförbund	254	0	0
+/- Ökn/minskn kortfristiga lån	-6 047	0	0
Förändring av rörelsekapital	5 896	-4 783	-1 891
Spec. per tillgångsslag till investeringar i och försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Investering i fastigheter o inventarier		4 360	-2 703
Investering i materiella anläggningstillgångar		4 360	-2 703
Försäljning av fastigheter o inventarier		5 056	5 056
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		5 056	5 056
Spec. till Årets kassaflöde			
+/- Ökn/minskn kassa och bank		18 693	17 883
Årets kassaflöde		18 693	17 883

Notförteckning

Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
	2 019	2 020	2 019	2 020
Not 1 Intäkter				
Statsbidrag	38 253	31 845	38 253	31 845
Övriga bidrag	1 219	830	1 219	830
Konsumtionsavgifter	8 789	8 027	22 344	20 361
Huvudavgift (Bo-/vård-/musikskoleavgift/färdtjänst m.m.)	4 454	4 595	4 454	4 595
Kostersättning	0	0	0	0
Avgifter från andra kommuner	0	0	0	0
Övriga avgifter	3 101	3 771	3 101	3 771
Försäljning	11 335	10 364	12 634	10 364
Hysesintäkter	11 544	8 201	46 142	43 962
Övriga intäkter	2 496	3 312	2 938	3 813
Fastighetsförsäljning	1 349	0	1 349	0
Summa	82 540	70 945	132 434	119 541
Not 2 Kostnader				
Personalkostnader	287 659	291 669	298 600	302 459
Material	25 040	15 616	41 893	20 152
Köpta tjänster	42 131	45 294	46 022	55 982
Entreprenader	92 409	93 908	93 239	95 044
Kostnader för räkenskapsrevision	90	80	131	125
Övriga kostnader/Bidrag	39 318	38 597	49 113	51 949
Summa	486 647	485 164	528 998	525 711
Not 3 Avskrivningar				
Inventarier	9 505	8 833	11 219	11 007
Fastigheter	3 485	3 145	9 274	8 653
Summa	12 990	11 978	20 493	19 660
Not 4 Skatteintäkter				
Kommunalskatt	283 511	286 787	283 511	286 787
Slutavräkning skattemedel	-431	-4 681	-431	-4 681
Prognos skatteavräkning	-1 866	-1 908	-1 866	-1 908
Summa	281 214	280 198	281 214	280 198
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	92 430	94 364	92 430	94 364
Kostnadsutjämning	13 944	16 086	13 944	16 086
Fastighetsavgift	13 265	13 655	13 265	13 655
Utjämningsavgift LSS	-9 707	-10 136	-9 707	-10 136
Strukturbidrag/Införandebidrag	0	0	0	0
Regleringsbidrag/avgift	4 632	6 793	4 632	6 793
Generella bidrag från staten	4 045	14 632	4 045	14 632
Summa	118 609	135 394	118 609	135 394

Not 6 Finansiella intäkter

Utdelning	511	239	511	239
Ränteintäkter	450	23	220	43
Räntebidrag	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	94	412	94	18
Summa	1 055	674	825	300

Not 7 Finansiella kostnader

Räntekostnad lån	107	245	1 011	694
Räntekostnad pensionsskuld	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	371	427	371	428
Skatt pga. bokslutsdisposition	0	0	0	0
Summa	478	672	1 382	1 122

Not 8a Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Ingående anskaffningsvärde	392 361	412 688	709 890	730 021
Akkumulerad avskrivning	-214 932	-238 783	-326 295	-356 931
Årets investeringar	23 128	2 846	34 230	14 375
Utrangering	0	0	-1 222	-451
Försäljning	-1 401	-5 056	-1 401	-5 056
Reavinst	349	56	349	56
Reaförlust	-1 321	0	-1 321	0
Nedskrivning	-14 774	0	-15 666	-48
Avskrivning	-9 505	-8 833	-21 450	-16 201
Redovisat värde vid årets slut	173 905	162 918	377 114	365 765

Genomsnittlig nyttjandeperiod 41 år

Not 8b Specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar

Markreserv	13 197	13 197	33 105	33 098
Verksamhetsfastigheter	99 976	102 625	99 977	102 803
Fastigheter för affärsverksamhet	3 982	3 762	3 982	3 762
Publika fastigheter	11 259	23 173	158 931	169 479
Fastigheter för annan verksamhet	15 831	10 818	15 831	10 818
Övriga fastigheter inkl VA-anläggningar	5 873	4 658	36 734	37 065
Pågående arbeten	23 787	4 685	28 554	8 740
Exploateringsmark	0	0	0	0
Summa	173 905	162 918	377 114	365 765

Not 9a Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	64 228	69 528	69 538	74 966
Akkumulerad avskrivning	-51 395	-54 950	-55 356	-58 249
Årets investeringar	5 300	1 024	5 438	1 024
Utrangering	-70	0	-70	-986
Försäljning	0	0	0	0
Reavinst	0	0	0	0

Reaförlust	0	0	0	0
Nedskrivning	0	0	0	0
Avskrivning	-3 485	-3 144	-3 829	-3 412
Redovisat värde vid årets slut	14 578	12 458	15 721	13 343

Genomsnittlig nyttjandeperiod 18 år

Not 9b Specifikation maskiner och inventarier

Maskiner	1 411	1 152	1 736	1 152
Inventarier	12 500	10 179	13 318	10 821
Bilar och andra transportmedel	17	324	17	324
Konst	0	0	0	0
Övriga maskiner och inventarier	650	803	650	1 046
Summa	14 578	12 458	15 721	13 343

Not 10 Finansiell leasing

Hyreskontrakt med avtalstid överstigande fem år

Avgifter inom ett år	10 653	10 810	10 653	10 810
Avgifter senare än ett år men inom fem år	42 610	43 240	42 610	43 240
Avgifter senare än fem år	117 499	108 482	117 499	108 482
Summa	170 762	162 532	170 762	162 532

Fotnot:

Hyreskontrakt med avtalstid mindre än fem år har klassificerats som operationella, även om de i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

År 2017 var första året som denna klassificering enl. RKR 13.2 tillämpades.

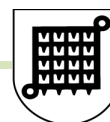
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	359 245	337 908	563 597	541 640
------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Not 11 Finansiella tillgångar

Inera AB	42	42	42	42
Valbohem AB	7 500	7 500	0	0
Färgelanda Vatten AB	2 500	2 500	0	0
Gatersbyn 120 Fastighets AB	50	50	0	0
Västvatten AB	0	0	175	175
Vindenergi Väst AB	15	0	15	0
Dalslands Turist AB	253	253	253	253
Kommuninvest Ekonomiska förening	1 300	1 300	1 300	1 300
Ödeborg Folkets Hus	48	48	48	48
Kommuninvest Ekonomiska förening	3 498	3 498	3 498	3 498
Revers Färgelanda Vatten AB	0	0	0	0
HBV	0	0	40	40
Summa	15 206	15 191	5 371	5 356

Not 12 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	2 040	5 910	3 057	7 278
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	16 878	18 085	17 895	18 198
Mervärdesskatt	2 572	2 180	2 572	2 180
Övriga fordringar hos staten	484	912	2 982	1 245

Övriga fordringar	73	-257	559	-1
Kortfristiga placeringar	0	0	0	0
Summa	22 047	26 830	27 065	28 900

Not 13 Kassa och bank

Handkassa	15	0	15	0
Kassa och bank	6 988	25 696	22 597	40 480
Summa	7 003	25 696	22 612	40 480

Not 14 Eget kapital

Årets resultat	-31 474	-10 603	-32 505	-11 257
Resultatutjämnning reserv	14 575	14 575	14 575	14 475
Övrigt eget kapital	129 127	86 869	136 442	93 250
Summa	112 228	90 841	118 512	96 468

Not 15 Avsatt till pensioner

Pensioner och liknande förpliktelser	1 072	1 126	1 567	1 388
Garantipensioner	4 131	4 193	4 131	4 193
Summa	5 203	5 319	5 698	5 581

Not 16 Övriga avsättningar

Framtida underhåll av våtmarker	70	70	70	70
Övriga avsättningar	0	0	3 211	3 183
Summa	70	70	3 281	3 253

Not 17 Långfristiga skulder*Långfristiga lån*

Ingående skuld	44 862	38 938	237 155	231 442
Nya lån	0	20 000	212	20 368
Amorteringar och lösen av lån	-5 925	-4 000	-5 925	-4 000
Utgående skuld	38 937	54 938	231 442	247 810

Övriga långfristiga skulder

Norra Älvsborgs räddningsförbund	5 700	3 718	5 700	3 718
Leasingskuld långa hyreskontrakt	160 110	151 722	160 110	151 722
Skuld för statliga investeringsbidrag	7 979	6 663	7 979	6 663
Utgående skuld	173 789	162 103	173 789	162 103
Summa Långfristiga skulder	212 726	217 041	405 231	409 913

Fotnot:

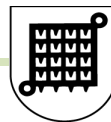
År 2017 var första året som RKR 13.2 tillämpades på långa hyreskontrakt.

Not 18 kortfristiga skulder

Kortfristig del av långfristiga lån	4 000	4 000	4 000	4 000
Kortfristig del av leasingskuld	10 653	10 810	10 653	10 810
Skuld till kollektiv slam och renhållning	993	1 061	993	1 061
Leverantörsskulder	9 970	15 149	14 775	17 744
Övriga skulder	1 308	2 495	2 094	3 446

VA kollektiv	0	0	520	1 738
Löneskatter	4 347	4 985	4 838	5 292
Mervärdesskatt	438	114	440	137
Upplupna löner	820	862	820	862
Upplupna semesterlöner	11 510	13 194	11 746	13 408
Upplupna sociala avgifter	9 860	11 219	9 934	11 286
Upplupna pensionskostnader	8 255	8 312	8 255	8 312
Upplupna räntekostnader	21	31	76	80
Övriga interimsskulder	9 834	18 832	15 592	21 840
Summa	72 009	91 064	84 736	100 016
Not 19 Pensionsförpliktelser				
Ansvarsförbindelse	115 312	112 446	115 312	112 446
Löneskatt	27 975	27 279	27 975	27 279
Avgår överskottsfond	-3 980	-4 678	-3 980	-4 678
Avgår avsättning	0	0	0	0
Summa	139 307	135 047	139 307	135 047
Not 20 Borgensförbindelser				
Egna Hem*	25	8	25	8
Kommuninvest	190 000	190 000	0	0
Summa	190 025	190 008	25	8

Drift- och Investeringsredovisning

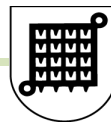
Driftredovisning

Belopp i tkr	Kostnad	Intäkt	Netto 2020	Budget 2020	Periodens Avvikelse
Nämnd/Förvaltning/Sektor/Enhet					
Kommunfullmäktige	-2 567	0	-2 567	-2 919	352
Kommunstyrelse och Stab	-56 960	8 948	-48 012	-49 027	1 015
Avdelning samhällsutveckling	-84 521	62 243	-22 278	-26 523	4 245
Utbildningsnämnden	-212 976	21 246	-191 730	-175 296	-16 434
Socialnämnden	-195 254	41 781	-153 473	-140 384	-13 089
Summa verksamheten	-552 278	134 218	-418 060	-394 149	-23 911
Finansiering					
- Arbetsgivaravgifter m.m.	-61 980	0	-61 980	-63 739	1 759
- Pensionskostnader	-28 578	0	-28 578	-24 692	-3 886
- Personalomkostnadspåslag (PO)	0	77 867	77 867	79 281	-1 414
- Internränta	0	2 122	2 122	2 150	-28
- Övrigt	-1 323	3 673	2 350	-76	2 426
Summa efter finansiering	-644 159	217 880	-426 279	-401 225	-25 054
Skatteintäkter	0	280 198	280 198	284 014	-3 816
Inkomst-/Kostnadsutjämningsbidrag	-10 137	110 450	100 313	98 354	1 959
Kommunal fastighetsavgift	0	13 655	13 655	13 316	339
Regleringsbidrag	0	6 793	6 793	7 426	-633
Generella bidrag från staten	0	14 632	14 632	2 168	12 464
Finansiella intäkter	0	674	674	0	674
Finansiella kostnader	-589	0	-589	0	-589
TOTALT	-654 885	644 282	-10 603	4 053	-14 656

Investeringsredovisning

Investeringsplan 2020								
	Nämnd	Total bud- getram	Ack utfall 2019- 12-31	Inkomster	Utgifter	Utfall	Budget 2020	Avvikelse
Etablering Dyrtorp (indu- striplan Högalid)	KS	25 050	2 798	0	0	0	0	0
Ersättningsinvesteringar								
Grundram	KS			0	0	0	100	100
Grundram	KS/SHU			0	0	0	460	460
Grundram	UN			0	0	0	800	800
IKT-plan				0	-252	252	470	218
Grundram	SN			0	-548	548	880	332
Summa ersättningsinve- steringar				0	-800	800	2 710	1 910
Nyinvestering enl. be- slut								
Framtidens vårdmiljö (FVM)	SN	3 180		0	-225	225	460	235
Underhållsplan SHU	KS-SHU	7 855		0	-2 184	2 184	7 855	5 671
IT	KS	8 450		0	-505	505	2 900	2 395
Summa nyinvesteringar		19 485		0	-2 914	2 914	11 215	8 301
Summa årets investe- ringar				0	-3 714	3 714	13 925	10 211
Beslutad ram utav KF						3 714	20 000	16 286

Kommunfullmäktige

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 31 ledamöter, varav 15 kvinnor och 16 män. Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses vid allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, investeringar, stadsplanering, ekonomiska förhållanden till de förtroendevalda samt andra viktiga och övergripande frågor för kommunen. Under kommunfullmäktige finns en val- och arvodesberedning, vilken har som huvuduppgift att förbereda kommunfullmäktiges val av ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen och övriga nämnder samt att lägga förslag till arvodering av kommunens förtroendevalda. Beredningen arbetar framför allt i anslutning till varje ny mandatperiod.

Kommunfullmäktiges ansvarsberedning förbereder fullmäktigebeslutet om ansvarsfrihet.

Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin har påverkat kommunfullmäktiges arbete. Fyra av de fem sammanträdena har genomförts med reducerat antal förtroendevalda. Partierna har tillämpat ett kvittningssystem innebärande att majoritetsförhållandet har varit detsamma som vid "full styrka". Årets sista sammanträde har dessutom genomförts helt digitalt. Detta sammanträde har webbsänts i realtid och statistiken visar 69 unika besökare varav 22 följt sammanträdet i sin helhet.

Bland kommunfullmäktigebesluten 2020 kan noteras:

- Godkännandet av en näringslivsstrategi
- Försäljning av fastigheten Gatersbyn 1:120 – "Björnhuset"
- Godkännande av en Policy och Riktlinjer avseende Kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier
- Verksamhetsförändringar avseende familjecentralen, fritidsgården och öppna förskolan
- Erbjudandet om att köpa bostadstomter för 1 krona har upphävts

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Intäkter	183	0	0	0
Kommunbidrag	3 094	2 919	2 919	0
Summa intäkter	3 277	2 919	2 919	0
Personalkostnader	-1 562	-1 121	-1 300	179
Övriga kostnader	-1 309	-1 446	-1 619	173
Kapitalkostnader		0		0
Summa kostnader	-2 871	-2 567	-2 919	352
Periodens resultat	406	352	0	352

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Kommunfullmäktige	1 176	1 187	1 481	294
Kommunrevisionen	174	517	450	-67
Överförmyndare	858	696	816	120
Nämnder, styrelser och Valberedning	553	167	172	5
Totalt	2 458	2 567	2 919	352

Analys av utfall per verksamhetsområde

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott som har sin grund i färre sammanträden, uteblivna insatser inom ungdomsrådet samt icke utnyttjade utbildningsmedel.

Kommunrevision

Kommunrevisionens underskott härrör från fördyrade kostnader för särskilda granskningsuppdrag.

Överförmyndare

Överförmyndarens överskott kommer sig av minskade kostnader för köpt tjänst samt minskade kostnader för arvoden till ställföreträdare.

Kommunstyrelse och Stab

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och består av 11 ledamöter och 7 ersättare. Inom styrelsen finns ett arbetsutskott samt ett personalutskott. Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommunchefen, sektor samhällsutveckling, ekonomienheten samt HR- och administrationsenheten (inkl. IT och AMI). Styrelsen ska bland annat leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter.

Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för kommunens mark- och bostadspolitik, kontakter med näringslivet samt utgör kommunens personalorgan.

Under kommunstyrelsen sorterar Ekonomienheten, HR- och administrationsenheten samt avdelning Samhällsutveckling.

Händelser av väsentlig betydelse

Övergripande

2020 har varit ett mycket tufft år för Färgelanda kommun. I december 2019 drabbades Färgelanda kommun av en IT-krasch. Servern där ekonomisystemet Agresso är installerat slutade att fungera. Bokföringen kunde heller inte återläsas via back-up. Detta tillsammans med byte av ekonomisystem påverkade kraftigt organisationen och dess möjligheter. Därtill en mycket ansträngd ekonomi som krävt krafttag i organisationen rörande kännbara åtgärder och verksamhetsförändringar.

Covid-19-pandemin har sedan mars 2020 påverkat hela verksamhetens grundvalar. Organisationen har under större delen av året befunnit sig i stabsläge och extraordinära åtgärder har måst vidtas. Verksamheten har förändrats och ställts om till andra typer av genomförande. Kommunens medarbetare har genom hela pandemin visat ett otroligt engagemang, fantastisk flexibilitet och nytänkande.

Vidare har ny kommunchef och chef för avdelning Samhällsutveckling rekryterats.

Näringsliv

I februari antog kommunfullmäktige en ny näringslivsstrategi för Färgelanda kommun som arbetats fram i bred förankring med det lokala näringslivet.

Aktiviteter såsom företagsbesök, kommunikation via webb och sociala medier har planerats och genomförts. COVID-19 pandemin har påverkat det lokala näringslivet starkt vilket medfört att åtgärder och information fått anpassats utifrån behov som uppstått under rådande omständigheter.

Ekonomi

På grund av havererat ekonomisystem samtidigt som implementering av nytt ekonomisystem pågått har arbetssituationen varit extraordinär och arbetsbelastningen extremt hög för ekonomienhetens personal.

HR och administration

På grund av personalförändringar i organisationen har HR- och administrationsenheten varit extremt hårt belastad under året.

Folkhälsa

Pandemin har även satt sina spår i folkhälsoverksamheten. Flera projekt som drivs av omsorg och skola har inte blivit genomförda i den takt det var tänkt med tanke på att pandemin har satt begränsningar.

IT

Till följd av incident med ekonomisystem har IT-enheten haft en ökad arbetsbelastning. Vidare har den av pandemin påkomna digitaliseringsboomen ställt högre krav på IT-enheten.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Intäkter	14 305	8 948	7 085	1 863
Kommunbidrag	48 172	49 027	49 027	0
Summa intäkter	62 477	57 975	56 112	1 863
Personalkostnader	-30 315	-26 228	-26 224	-4
Övriga kostnader	-35 556	-30 631	-29 812	-819
Kapitalkostnader	-111	-101	-76	-25
Summa kostnader	-65 982	-56 960	-56 112	-848
Periodens resultat	-3 505	1 015	0	1 015

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	3 131	2 318	3 148	830
Kommunchef	12 246	9 211	10 320	1 109
Ekonomienhet	7 552	7 849	8 099	250
Administrativa enheten	9 814	10 909	11 061	152
Folkhälsoenhet	540	463	471	8
IT & Kommunikation	7 968	8 498	6 211	-2 287
Räddningstjänst	10 427	8 764	9 717	953
Totalt	51 678	48 012	49 027	1 015

Analys av utfall per verksamhetsområde

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott som huvudsakligen beror på minskade kostnader för arvodet i samband med inställda möten samt att de ofördelade medlen inte nyttjats fullt ut.

Kommunchef

Område kommunchef visar ett överskott som härrör från näringslivsverksamheten, då näringslivsinsatser uteblivit på grund av rådande pandemi samt att näringslivsstrategitjänst har sålts till annan kommun. Vidare har överskottet sin grund i uteblivna utbildningsinsatser på säkerhetsområdet och utvecklingsinsatser i övrigt.

Ekonomi

Ekonomienhetens positiva avvikelse jämfört med budget beror till övervägande del på vakanser och sjukskrivningar.

HR och administration

HR- och administrationsenheten har ökade kostnader med nästan 1,4 mnkr på grund av utredningar samt 1,0 mnkr för den ofinansierade bemanningsenheten. Detta till trots gör HR-enheten ett mindre överskott, vilket primärt beror på sjukskrivningar och vakanser.

IT

IT har ett underskott som härrör från att enheten belastats med kostnader som i stället skulle ha belastat verksamheterna. Vidare påverkas underskottet av de externa konsultkostnader som uppstått efter IT-kraschen hösten 2019.

Räddningstjänst

När NÄRF bildades togs inte pensionsskulden över av NÄRF utan denna redovisas som skuld hos kommunen. Det har vid djupare analys visat sig att pensionsskulden utifrån tidigare underlag och prognoser redovisats till för högt belopp. Färgelandas andel av pensionsskulden togs i bokslutet för 2019 upp till 5,7 mnkr och i bokslut 2020 är skulden 3,7 mnkr. En del av pensionsskulden betalas genom medlemsbidraget därav denna diskrepans. Denna förändring påverkar således 2020 års resultat positivt med 2 mnkr.

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, tkr	Budget, tkr
BAS It miljö	IT	pågår	504	2 900
Totalt			504	2 900

Arbetet med övergång till ny plattform har påbörjats under året.

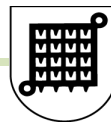
Förväntad utveckling

Övergripande

Kommunstyrelsen kommer under 2021 att genomföra åtgärder och översyner i syfte att åstadkomma kostnadseffektivisering av verksamheten. Det handlar om uppdrag avseende bland annat samverkan, utredning avseende lokalförsörjning, fastighetsförvaltning och skötsel, organisationsöversyn samt upphandling. Kommunens samtliga taxor kommer att ses över. Vidare kommer verksamheten ses över ur ett koncernperspektiv i syfte att hitta kostnadseffektiviseringar och utifrån de uppdrag som kommunstyrelsen har enligt reglementet.

HR- och administrationsenheten

HR- och administrationsenheten kommer den närmaste framtiden att bl.a. fortsätta utvecklingen av AMI och dess verksamhet samt fortsätta arbetet med att implementera ett nytt HR-system som ska vara klart för drift under senare delen av 2021.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Övergripande

Kommunen står inför mycket stora utmaningar i framtiden. Med den demografiska utvecklingen måste färre försörja fler, vilket ställer större krav på innovation, förändringsvilja och flexibilitet i organisationen för att långsiktigt kunna leverera välfärdstjänster till kommunens medborgare.

Kommunen måste samverka med andra för att bli mer effektiva och frigöra resurser till nytta för kommunens medborgare. Av samma skäl måste kommunen även samverka för att kunna utveckla och kvalitetssäkra kommunens tjänster.

Kommunen har antagit en handlingsplan och den förändringsresa kommunen gett sig ut på kommer att vara tuff. Men med växtkraft och framtidstro ska kommunen tillsammans arbeta framåt med hela kommunens bästa för ögonen och värdegrunden **engagerad** och **företagsam** med ett **gott bemötande**.

Avdelning samhällsutveckling

Verksamhetsbeskrivning

Avdelning samhällsutveckling

Avdelning samhällsutveckling arbetar på uppdrag av Kommunstyrelsen i huvudsak och Bygg- och trafiknämnden avseende bygglov- och trafiksäkerhetsfrågor ur ett myndighetsutövande perspektiv. Avdelning samhällsutveckling arbetar med bland annat följande uppdrag av det som Kommunstyrelsen ansvarar för; strategiska samhällsplaneringen, strategiska trafik- och kollektivtrafikfrågor, kultur, bibliotek, gatu- och väghållning, parkverksamhet, renhållning, bidrag till föreningar m.m. Nämnden ansvarar vidare för fastighetsförvaltning liksom mark- och skogsförvaltning och exploateringsfrågor. Under Kommunstyrelsen och därmed sektor samhällsutveckling sorteras också intern service i form av lokalvård, måltidsproduktion, fastighetsskötsel, verksamhetsvaktmästeri och kommunens bilpool.

Samhällsutvecklingsavdelningen är även den interna parten i frågor som kommunens bolag och förbund hanterar, Färgelanda Vatten AB och Dalslands miljö- och energiförbund.

Plan- och byggverksamhet

Det arbetas i huvudsak med myndighetsutövning såsom handläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900) av bygglov, bygganmälan och tillsynsärenden samt strandskyddsprövningar enligt miljöbalken (1998:808).

Ansvar för strategisk samhällsplanering i form av planläggning och översiktsplansarbete, infrastruktur och kollektivtrafik aktualiseras alltjämt.

Det ansvaras även för handläggning av trafiksäkerhetsfrågor genom information, planering, samverkan och handläggning av myndighetsärenden. Verksamheten utreder och beslutar om anpassningsbidrag i eget boende enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Mark- och exploatering samt fastigheter och byggnader

Mark- och exploatering är en beställarfunktion och ansvarar för förvaltning av kommunens markreserver inklusive industrimark och skog liksom ansvaret för exploatering av nya bostads- och industriområden, liksom köp och försäljning av hela eller delar av fastigheter samt försäljning av tomter. Uthyrning av båtplatser ingår här.

Fastighetsförvaltdelen ansvarar för kommunens fastigheter som består av cirka 28 fastigheter som används i huvudsak till de kommunala verksamheterna. Funktionen arbetar strategiskt och operativt med kommunens lokalförsörjning. Uthyrning av lokaler internt och externt ingår också i uppdraget liksom handläggning av fjärrvärmeleveranser.

Kultur- och fritidsverksamhet inklusive bibliotek

Kultur- och föreningsansvaret innebär utveckling av kommunens kulturarbete samt handläggning av föreningsbidrag och möjliggörande av förenings blomstrande i kommunen.

Simskoleverksamheten inkluderas i denna del.

Biblioteksansvaret definieras i bibliotekslagen (2013:801) och handlar om lagstadgat ansvar i att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning samt att främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Här ingår även ansvaret för kommunens Konsthall.

Enhet Tekniska

Tekniska enheten ansvarar för renhållning, gång- och cykelvägar, gatubelysning, snöröjning samt internservice i form av lokalvård, fastighetsskötsel, verksamhetsvaktmästeri och kommunens bilpool.

Enhet Måltid

Måltidsenheten svarar för produktion och distribution av måltider och råvaror till förskolor, grundskolor, dagverksamhet, vård och omsorg. Verksamheten finansieras i huvuddel av intäkter från kund samt beträffande äldreomsorg delvis av skattemedel. Avtal upprättas mellan Måltidsenheten och kund.

Ledning och administration

De administrativa funktionerna utgör stöd för hela samhällsutvecklingsverksamheten och dess chefer. Inom verksamheten handläggs och kvalitetssäkras även avdelningens nämnds- och ledningsadministration. Avdelningens chefer tillsammans med avdelningsekonomen utgör ledningsgrupp.

Händelser av väsentlig betydelse

Avdelning samhällsutveckling

Verksamhetsåret har präglats av dialog med kunder, kommunmedborgarna, föreningar och näringsidkare samt vidareutveckling av verksamheterna.

Verksamhetsanpassningar på grund av pandemin har varit en betydande del av vardagen i alla verksamhetsgrenar.

Flera tjänster har varit vakanta under delar av året vilket har föranlett högre arbetsbelastning på befintliga tjänstepersoner.

Samtliga tjänstemän inom sektorn har fått en skriftlig uppdragsbeskrivning.

Plan- och byggverksamhet

Det har handlagts 318 ärenden under 2020 jämfört med 280 ärenden under 2019, bland annat 72 bygglov, 9 strandskyddsdispenser, 143 bostadsanpassningar och 25 trafikärenden. Det har registrerats 21 nya fastigheter. Av de 72 stycken byggloven avsåg 2 flerbostadshus med sammanlagt 9 lägenheter och 4 villor och 4 fritidshus.

Handläggningstiden för bygglov har under 2020 minskat från 6 veckor till strax över 3 veckor för bygglovsärenden och från 3 veckor till strax över 1 vecka för anmälningsärenden.

Ändring av detaljplanen Sågverksvägen vann laga kraft, vilket ger byggrätt för lägenheter. Två planbesked har beviljats, Ödeborgs buss och gamla församlingshemmet. Det första är för att utveckla en verksamhet, den andra för att ändra planbestämmelsen till boende. Detaljplanen Tallbacken gick ut på samråd, där målet är att ändra användningen från allmänt ändamål till boende, kontor och vård.

Arbetet med strategisk samhällsplanering ledd av en styrgrupp som är sammansatt av politiker från Kommunstyrelsen och Bygg- och trafiknämnden har startat. Målet är att i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut, KF § 66, dnr KS 2019- 91, öka byggnation av bostäder och verksamheter i och kring orterna.

Mark- och exploatering samt fastigheter och byggnader

Kommunen har sålt Ödeborgs IF, en tomt för bostadsändamål samt Björnhuset.

Det har tecknats några arrendeavtal om mark för bostadsändamål, bete och sagts upp ett avtal för

jordbruk till förmån för skogsplantering.

Aktivt arbete har pågått för ökad trivsel i närområden till tätorter och för att värna om "skolskogarna".

Området runt Sundsbron har röjts upp från båtvrak.

Dialog med vägföreningar har genomförts kontinuerligt i syfte att förbättra samarbetet.

Medborgarkontoret ändrade skepnad, stängdes i Centrumhuset och dess arbetsuppgifter flyttades tillbaka till handläggare samt receptionen och näringslivsstrategen då tjänsten sparades in genom ett politiskt beslut.

Kultur- och fritidsverksamhet inklusive bibliotek

Under 2020 har genomförts enkät om effekter i föreningslivet orsakade av Covid-19. Föreningsmöte var planerat under våren samt hösten, men på grund av Covid-19 var det inte möjligt att genomföra det. Föreningar har fått samma aktivitetsbidrag för 2020 som 2019 eftersom enkätens svar visade att pandemin har påverkat nästan alla föreningar. Bidragsregler har reviderats under 2020 och beslutet träder i kraft den 1 januari 2021.

Simskolan har bedrivits under sommaren, vecka 26-31, vid badplatserna Sandviken, Stigen och Ragnerud.

Det finns två stora faktorer som påverkade bibliotekets siffror för år 2020, det ena är givetvis Covid-19, som visar sig genom färre besökare och färre antal utlån. Den andra faktorn är att biblioteket för andra året i rad har haft inköpsstopp, vilket främst har synts på att biblioteket inte haft några nya böcker att erbjuda. För de låntagare som vet vilka titlar de söker har det löst sig genom det utbredda samarbetet som finns med övriga bibliotek i Dalsland. Vilket har lett till längre köer på de allra mest populära böckerna. Första året, 2019, var samarbetsbiblioteken förstående över Färgelandas situation men år 2020 upplevdes situationen besvärande för samarbetsparterna.

Det har dragits in en 50% tjänst som biblioteksassistent, vilket har resulterat i att ingen jobbar med barn- och ungdomskultur, så som "Skapande skola" samt inga kulturarrangemang för förskola och grundskola har aktualiserats. Borttagandet av tjänsten har även inneburit sämre öppettider för biblioteket, samt extra sårbarhet vid sommarsesemestrar. Vikariestoppet har dessutom medfört att bibliotek hade lördagsstängt juni, juli och augusti och stängning vid ordinarie personals frånvaro även under andra delar av året.

Enhet Tekniska

Under år 2020 har Covid-19 påverkat enheten betydande ihop med faktorer som vakans på avdelningschefs- och förvaltartjänsten. Detta har medfört att arbetsbelastningen på andra tjänstepersoner och enhetschefen har ökat markant som i sin tur fick mindre tid till sin egen personal.

Centralförråd

Servicelaget avskildes från enhet teknik och ingår sedan mars 2020 i Arbetsmarknadsenheten.

Upphandling av entreprenörer till snöröjningen aktualiserades och avtal tecknades på tre plus ett år.

Nytt 10-årigt avtal med Vattenfall har tecknats angående gatubelysningen.

Renhållning

Nytt avtal tecknades med Ragn-Sells angående avfallshantering.

Lokalvård

Lokalvården har haft stora utmaningar under 2020, dels på grund av Covid-19 men också med anledning av planeringen och förberedelserna för kostnadsreduceringen på cirka 20% inom Barn- och utbildningssektorns lokalvård, som träder i kraft från och med den 1 januari 2021.

Enhet Måltid

Verksamheten har lagt både tid och resurser för att hantera de olika kraven, råden och riktlinjerna som uppkommit på grund av pandemin. Med gott samarbete över verksamhetsgränserna, har de flesta förändringar varit möjliga att genomföra. Flera planerade aktiviteter, utbildningar och andra sammankomster har blivit inställda. Under våren och hösten sattes ett tält upp utanför matsalen i Valboskolan, för att minska trängsel. Under hösten iordningställdes idrottshallens café, för att användas som en extra matsal och förhindra trängsel. Detta har inneburit fördyrande kostnader av såväl lokalvård, som måltidspersonal och inköp av utrustning. Äldreomsorgens matsalar har varit stängda, då det har varit besöksförbud på grund av Covid-19.

Med både köpstopp och restriktioner för nyanställning, så har vidareutbildning eller utveckling för måltidspersonalen uteblivit. För att ändå utveckla måltidsverksamhet och personalen har ett arbete påbörjats med mentorskap mellan köken. Personalen får sätta sig in i flera kök än sitt eget för att trygga de kök som endast har en kock och för att sprida och ta lärdom av varandra.

Måltidsenheten har personalmässigt varit mer stabil i år och medarbetarna har nu börjat jobba ihop sig och hittat stabila arbetsgrupper och rutiner. En viss ökning av korttidsfrånvaron kan dock noteras, vilket kan härledas till utbrottet av Covid-19 och den extra försiktighetsåtgärd vid "minsta symtom" som har gjorts.

Bemanningsenheten som försvinner vid årsskiftet, kommer att påverka måltidsenheten och arbetsbelastningen kommer att öka på enhetschef och personal.

Köpstoppet har gett effekt då verksamheten har varit återhållsamma under året med sina inköp. Detta innebär dock att verksamheten blir eftersatt inom flera områden, vilket behöver kompenseras så väl kortsiktigt som långsiktigt. Matsedeln har setts över och plockat bort de dyrare maträtterna, samt lagt till flera maträtter som är billigare.

Ledning och administration

De administrativa tjänsterna, tjänstepersonerna var nyanställda under året, har arbetat fokuserat med ordning och reda och förbättringsarbete. Ledningsgruppens arbetet återupptogs efter en tid av paus.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Intäkter	65 500	62 243	59 596	2 647
Kommunbidrag	30 496	26 523	26 523	0
Summa intäkter	95 996	88 766	86 119	2 647
Personalkostnader	-32 711	-29 201	-29 731	530
Övriga kostnader	-75 724	-53 370	-54 379	1 009
Kapitalkostnader	-2 235	-1 950	-2 009	59
Summa kostnader	-110 670	-84 521	-86 119	1 598
Periodens resultat	-14 674	4 245	0	4 245

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Plan- och byggverksamhet	2 543	1 979	2 825	846
Mark- och exploatering samt fastigheter och byggnader	21 381	3 810	5 478	1 668
Kultur- och fritidsverksamhet inklusive bibliotek	10 332	6 381	7 715	1 334
Tekniska enheten	5 847	4 130	4 030	-100
Måltidsenheten	3 392	3 476	3 774	298
Ledning och administration	1 674	2 502	2 701	199
Totalt	45 169	22 278	26 523	4 245

Analys av utfall per verksamhetsområde

Det sammantagna utfallet för Avdelning samhällsutveckling är ett överskott på 4 245 tkr.

Plan- och byggverksamhet

Utfallet för plan- och byggverksamheten som även inkluderar bostadsanpassning och trafiksäkerhet är 846 tkr. Överskottet kan härledas till högre bygglovsintäkter än vad som prognostiserades i budgeten samt ersättning som kommunen har erhållit för planarbeten som föranleddes av planbesked och därefter planavtal.

Mark- och exploatering samt fastigheter och byggnader

Utfallet för dessa verksamheter är 1 668 tkr som kan i huvudsak hänföras till internhyresfastigheterna och dess uteblivna investeringar och underhåll som ger ett plusresultat. En del av överskottet kan även motiveras med några markförsäljningar och avverkning av skog.

Det bör även nämnas att fjärrvärmeverksamheten har gått med ett negativt resultat på nästintill en halv miljon, därav kommer det under 2021 göras en översyn av intäkterna och kostnaderna för att få dessa i paritet med varandra. Målet är att denna verksamhetsgren ska ha ett nollresultat där skattemedel inte behövs.

Kultur- och fritidsverksamhet inklusive bibliotek

Utfallet är ett överskott på 1 334 tkr som har föranleddes av att en kulturassistenttjänst på 25% har tagits bort under året i besparingssyfte samt att det har förelegat köpstopp och vikariestopp. Vid frånvaro har biblioteket hållits stängt istället för att vikarier har tagits in.

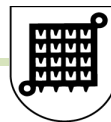
Tekniska enheten

Enhetens sammanlagda utfall är ett underskott om 100 tkr.

Centralförråd har ett plusresultat på 523 tkr som kan förklaras med ett överskott på vinterväghållning medan gång- och cykelväg har ett minusresultat på 120 tkr hänförligt till oreglerade avskrivningskostnader för g/c väg mellan Färgelanda och Stigen.

Lokalvårdens resultat är minus 365 tkr, 110 tkr sjuklönekostnader och kostnader för arbetskläder som till stor del beror på pandemin. 88 tkr är ej fakturerade intäkter hos externa kunder (NÄRF samt Västvatten).

Ledning och administration har ett minusresultat på 258 tkr varav 180 tkr är minskade intäkter och 20 tkr reparationskostnader.

Måltidsenheten

Det är ett överskott om 298 tkr som är utfallet för måltidsverksamheten.

Skola och förskola

Viss återhållsamhet på dyrare maträtter och önskerätter, har bidragit till att kostnaderna hållits nere. I början av utbrottet av Corona sjönk antalet barn drastiskt och senare har en del elever haft varierat när-, fjärr- och distansundervisning vilket också har bidragit till att kostnaderna har hållits nere.

Inköpsstoppet har gett effekt, då verksamheten har varit återhållsamma med flera inköp. Anställningsstoppen och restriktivitet vid användande av vikarier har också bidragit till plusresultatet. Det har inte heller genomförts planerade utbildningar under året.

Äldreomsorg

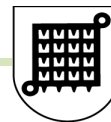
Vid utbrottet av Covid-19 blev det besöksförbud och matsalarna inom äldreboendena fick stängas vilket har föranlett intäktsbortfall på cirka 80 tkr.

En viss ökning av korttidsfrånvaron kan noteras, vilket även kan härledas till utbrottet av Corona och den extra försiktighetsåtgärd vid "minsta symtom" som har gjorts. Några i personalgruppen, med kronisk sjukdom, har också haft flera tillfällen av korttidsfrånvaro, vilket också har bidragit till att personalkostnaderna ökat och fått i utfall ett minusresultat.

Inköpsstoppet och återhållsamhet med inköp har gett effekt, vilket innebär att vissa inköp kommer att flyttas på framtiden. Förändringar har gjorts i matsedeln som troligen börjat ge effekt.

Ledning och administration

Utfallet är ett överskott om 199 tkr som kan förklaras med köpstopp och lägre personalkostnader.

Volym- och nyckeltal

Verksamhet	2 017	2 018	2 019	Utfall 2020
Bibliotek				-----
Utlån antal/invånare				25 939 st
Antal fysiska besök				32 364 st
Öppethållande timmar/vecka				43 h
Fritid				-----
Antal föreningsaktiviteter som får LOK-stöd ska öka				26 060
Antal deltaganden i föreningar 0-20 år				26 060
Bokningsbara timmar Sporthall				3028
Bokade timmar Sporthall				681
Bokningsbara timmar Valboskolans idrottshall				3028
Bokade timmar Valboskolans idrottshall				497
Antal elever simskola utomhus				111
Plan och bygg			-----	-----
Ökat bostadsbyggande, lägenheter			1	2 flerb. 9 lägenh.
Ökat bostadsbyggande, villor			1	4
Fritidshus			2	4
Bygg				-----
Bygglov/kapacitet				
Handläggningstid bygglov				3
Handläggningstid anmälan				1
Tekniska			-----	-----
Minskad användning av fossila bränslen i kommunens fordon				Se kom.
Antal jourlarm				103 st
Antal akuta åtgärder via Vitec				12 st
Tidsåtgång akuta åtgärder				Se kom.
Antal verksamhetsbeställningar				131
Arbetsorder fastighet via Vitec				541
Beläggning i procent poolbil			85%	52%
Antal anmärkningar/besiktning inom lokalvård			-----	2,5
Kost				-----
Minskat matsvinn				
Andel ekologiska inköp				18,2%i kr 23,4%i kg
Andel närproducerat inom VGR				12,4% i kr
Antal kilo matsvinn (förskola, skola)				68 g per årande
Fastighet				-----
Minska energiförbrukningen i kommunens byggnader				Ej mätt
Öka volym (kWh) producerad förnybar energi				Ej mätt
Underhållskostnader/kvm				Ej mätt
Energiförbrukning kWh/km				Ej mätt

Ovanstående tabell redovisar de politiska målen som kommunfullmäktige fastställde i sin Mål- och

resursplan för 2020- 2022 och Kommunstyrelsen i sin detaljbudget för 2020.

Kommunfullmäktiges mål, strategisk inriktning och verksamhetsmål kommenteras särskilt även här förutom siffrorna ovan.

Utvecklad omsorg med individen i fokus - Antal föreningsaktiviteter som får LOK-stöd ska öka

Under år 2020 var det 26 060 stycken.

Byggande & boende i hela kommunen - ökat bostadsbyggande, lägenheter och villor

Gällande flerbostadshus kan det noteras att detaljplanen för Ljungvägen har utnyttjats där det under 2020 uppfördes ett flerbostadshus. Dessutom blev detaljplaneändringen för Färgelanda Prästgård 1:77 klar, som skapar byggrätt för flerbostadshus.

Två bygglov har beviljats för 2 flerbostadshus under 2020 - ett i Högsäter med 5 lägenheter och ett i Färgelanda med 4 lägenheter. Det är 1 mer än 2019.

Beviljade bygglov för nybyggnation av en- och två-bostadshus var under 2019 endast 1. Detta steg under 2020 till 4. 4 bygglov har beviljats för fritidshus under 2020 och 2 stycken under 2019.

Agenda 2030

- *Minska energiförbrukningen i kommunens byggnader*

Vid samtliga åtgärder som har gjorts under 2020 på de kommunala fastigheterna har minskad energiförbrukning varit beaktat. Konkreta siffror har verksamheten inte kunnat sammanställa.

- *Öka volym (kWh) producerad förnybar energi*

Inte gjorts under 2020 - på grund av besparingar har investeringar och underhåll genomförts sparsamt.

Underhållskostnader/kvm och energiförbrukning kWh/km har inte mätts och sammanställts då fastighetsförvaltartjänsten har varit vakant i flera omgångar och infrastruktur för denna mätning inte har med tydlighet funnits.

- *Minskad användning av fossila bränslen i kommunens fordon*

Siffrorna finns redovisade ovan i tabellen. Nedan ges kommentarer till siffrorna.

Upphandling av fordon utförs under 2021 då detta kommer beaktas.

Antal jourlarm - Antal minskade med 45% efter avyttringen av fastigheten "Björnhuset".

Antal akuta åtgärder via Vitec - Mörkertalet är stort då åtgärder har hanterats även via telefonsamtal. Detta är numera mer noggrant, att allt ska hamna i verksamhetssystemet.

Tidsåtgång akuta åtgärder - Verksamhetssystemet kan inte mäta detta utifrån de systemmoduler som kommunen har.

Antal verksamhetsbeställningar - 131 st. - Oftast innehåller beställningarna flera arbetsmoment.

Arbetsorder fastighet via Vitec - 541 st. - Vitec har haft stora driftproblem under 2020, uppskattningsvis totalt 2,5 -3 månader, som kan påverka siffrorna.

Beläggning i procent poolbil - 52% - Tidigare år (2018-2019) har det varit en beläggning på cirka 85%.

Antal anmärkningar/besiktning - 2,5 st.

- *Minskat matsvinn*

Matsvinn har mätts för förskolan och skolan under flera år. Detta har gjorts 4 gånger per år under en vecka per gång. För att följa upp detta så har det registrerats i Hantera där även köken kommer att kunna registrera sina egna svinmätningar.

Under 2019 startade även Håvestensgården att mäta matsvinn och under 2020 skulle en miljöstrateg för Dalslandskommunerna hjälpa till för att få med även Solgården och Lillågården. Detta arbete har avstannat i pandemins spår.

För att minska matsvinn har följande tankar lyfts beträffande aktiviteter:

Bli bättre på att laga rätt mängd - dessa pågår

- Bättre information från beställaren vid frånvaro, utflykter m.m.
- Föra noggranna anteckningar och noteringar hur mycket mat som går åt

Ta hand om överbliven mat

- Kockens val - pågår
- Servera alternativ rätt dagen efter - vissa har påbörjat
- Skapa en idépärm (med förslag till alternativrätter på överbliven mat) - har ej startat ännu

Information och motivation till matgästen

- Uppmärksamma om att svinnmätning pågår - pågår
- Visa statistik om matsvinnet - har ej startat ännu
- Ta upp matsvinn i klassrummet - pågår
- Motivera till minskat matsvinn genom belöning av exempelvis önskerätt - har ej startat ännu
- Motivera till minskat matsvinn genom att utmana skolorna mot varandra - har ej startat ännu

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, tkr	Budget, tkr
Upprustning Höjden	Internhyresfastighet	klar	30	
Brandstationen Högsäter	Internhyresfastighet	klar	257	
Utemiljö Högsäters skola	Internhyresfastighet	klar	210	
Ytterdörrar Höjdenskolan	Internhyresfastighet	klar	270	
Takomläggning Centralförråd	Internhyresfastighet	klar	903	
Tak Månvägens fsk ga del	Internhyresfastighet	klar	514	
Totalt			2 184	

Förväntad utveckling

Avdelning samhällsutveckling

Under 2021 ligger fokus på samhällsplanering och utvecklingsarbete av Färgelanda kommun för en attraktivare kommun att bo i, besöka och verka i. Detta i dialog med verksamhetens kunder, kommunmedborgarna, näringsidkare, föreningar och andra intressenter.

Under 2021 kommer en handlingsplan tas fram beträffande samtliga inom avdelningens aktuella styrdokument, där kommer tas upp styrdokument som är aktuella, som har gått ut och som saknas. Handlingsplanen kommer att inkludera en treårsplan på när de olika styrdokumenterna ska kvalitetssäkras, aktualiseras, nya arbetas fram och obehövliga upphävas.

Plan- och byggverksamheten

Arbetet med hög kvalitet i myndighetsutövning, med gott bemötande och hög service ska fortskrida med en handläggning som präglas av förvaltningslagens (2017:900) ledord; enkelhet, snabbhet och kostnadseffektivitet. Medborgarundersökning om upplevt bemötande, tillgänglighet och kvalitet kommer att göras vid varje myndighetsutövande ärende.

Arbetet med nya detaljplaner i centrala Färgelanda samt påbörjande av arbetet med översiktsplanen sätts i främre rum.

Mark- och exploatering samt fastigheter och byggnader

Översyn av kommunala lokaler och dess användning för ett resurseffektivt nyttjande av dessa ska genomföras liksom översyn av driften med en tydlig ledning och styrning och välfungerande uppföljningssystematik. Även underhållsplan och investeringsplan beträffande de kommunägda fastigheterna kommer att aktualiseras.

Arbetet med att förvalta kommunens markreserver och skog på ett resurseffektivt sätt kommer att fortskrida.

Kultur- och fritidsverksamheterna samt bibliotek

Kulturstrategi och biblioteksplanen ska genomarbetas och aktualiseras.

En genomlysning av simskoleverksamheten och badplatser kommer att genomföras i syfte av effektivare resursanvändningen.

Enheten Tekniska

Arbetet med tydliga och effektiva processer kommer att fortskrida liksom att utföra arbete i möjligaste mån inom egen regi. En genomlysning av möjligheten och eventuella mervärden med en koncerngemensam fastighetsförvaltning kommer också att genomföras.

Det finns flertalet olika områden som behöver utvecklas och förändras under 2021. Ett område är gatubelysning som på vissa områden har så gamla armaturer så att det inte finns några reservdelar. Här måste en plan för utbyte av armaturer arbetas fram tillsammans med kommunens leverantör.

Upphandling av kommunens fordon behöver påbörjas under slutet av Q1 för leverans under Q 4. Utmaningen där är att satsa på rätt sorts drivmedel.

Nytt inför nästa snösäsong är att alla kommuninnevånare som idag har eller önskar snöröjning får söka snöröjning inför varje säsong. Detta är ett led i att säkerställa att kommunen snöröjer bara hos de som har rätt till detta och har sökt på ett korrekt sätt.

Enheten Måltid

Arbetet med kvalitativ måltidsleverans på ett resurseffektivt sätt kommer att fortskrida. Under 2021 kommer även en utredning genomföras beträffande möjligheten till minskat antal produktionskök och eventuella fördelar och nackdelar.

Den nya livsmedelsupphandlingen har inletts och blir ett omfattande arbete under 2021.

2021 behöver verksamheten komma igång med att utveckla såväl kostdataprogrammet Matilda, som hantera och att arbeta med att minska svinn ytterligare.

Då bemanningsenheten är nerlagd, får lösning hittas och förädlas inom den egna verksamheten.

Arbetet med att utveckla mentorskapet mellan köken kommer att fortskrida.

På grund av inköpsstoppet har flera kostnader flyttas på framtiden, exempelvis utbildning och upp-
rustning av köken. Dessa kostnader kommer behöva hanteras inom en snar framtid istället.

Inom förskola och skola ska erhållna sparkrav arbetas vidare med. Utveckling och införande av
schemalagda måltider är förhoppningen, med stöttning från måltidsakademin.

Äldreomsorgen har en snäv budgetram och det dyker upp flera områden som inte kom med till
måltidsenhetens ram när flytten gjordes från omsorg år 2017. Administration och vikarieanskaff-
ning är några exempel. Arbetet kommer att fortskrida för en hållbar budget.

Ledning och administration

Avdelningen kommer att arbeta vidare med kvalitetshöjande åtgärder. Ledningsgruppen kommer
att arbeta med förtydligande av målstyrning och uppföljningssystematik.

Utbildningsnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Förskola inklusive pedagogisk omsorg Verksamhet för barn 1-5 år finns i tre förskolor i norr och söder, samt två förskolor i Färgelanda tätort. Det finns också två fristående förskolor, Stigen och Järbo, och en fristående pedagogisk omsorg, Barnens lek och lär, i kommunen.

Fritidshem Verksamhet utanför skoltid för grundskoleelever 6-12 år. Samtliga F-6 skolor organiserar denna verksamhet. Det finns också fritidshem på de båda fristående F-6 skolorna.

Grundskola Kommunen är huvudman för tre F-6 skolor: Valboskolan inkl. Höjdenskolan, Brukskolan och Högsätters skola samt en 7-9 skola på Valboskolan. Det finns också två fristående F-6 skolor, Järbo och Stigen, i kommunen.

Grundsärskola På Valboskolan finns grundsärskola årskurs 1-9, både grundsär och träningskola.

Elevhälsa I kommunens elevhälsa ingår tre specialpedagoger, två kuratorer och två skolsköterskor (1,75 tjänst), en studie- och yrkesvägledare, 0,5 skolpsykolog och tillgång till skolläkare.

Gymnasium inklusive gymnasiesär Merparten av kommunens gymnasieelever går genom Fyrbodals avtal på Uddevalla gymnasieskola, men ett antal har också sin undervisning enligt andra utbildningsanordnare.

Vuxenutbildningen Vuxenutbildningen organiserar i kommunen svenska för invandrare och gymnasieutbildning i vård och omsorg, barnskötarutbildning samt vuxengymnasiekurser via distansutbildning. Man köper också in olika utbildningar inom grundläggande vuxenutbildning, lärlingsutbildning och yrkesvux. Där finns också en studie- och yrkesvägledare.

Händelser av väsentlig betydelse

Året startade med att ekonomisystemet låg nere, då det kraschat i mitten av december föregående år. Detta medförde att det var omöjligt att göra bokslut i rätt tid och att kontinuerligt följa upp ekonomin. Då bokslutet blev klart strax före påsk visade det sig att utbildningsnämnden hade ett större underskott än förväntat. Kraschen omöjliggjorde också månadsuppföljningar årets första månader.

Underskottet ledde till att en grundlig analys av orsaker till detta påbörjades och att åtgärder sattes in. Det blev tydligt att det behövdes processförändring i budget och uppföljningsarbete samt andra åtgärder som personaleffektivisering. Andra åtgärder som genomfördes var att starka vikarierestriktioner och köpstopp infördes. Även en del kompetensutveckling fick planeras om och genomföras i form av bokcirklar istället för externa föreläsningar för att minska kostnaderna.

Kommunens budgetprocess blev också rejält försenad på grund av problematiken med ekonomisystemet, osäkerhet kring statsbidrag och skattprognoser samt pandemisituationen. Trots detta gjordes ett nytt resursfördelningssystem för sektorn vilket bygger på ett en fördelning där elevpeng används då enheternas respektive resurser fördelas. Det innebär att budgeten för 2021 inte bygger på 2020 års sätt att budgetera.

Ett utvecklingsarbete har pågått i sektorn där mycket tid och resurser lagts på att djuploda i ekonomin för att få en tydlig överblick över dess ekonomi, budget och uppföljningsarbete. Ett analysarbete har påbörjats där strukturer, processer, förhållningssätt och principer granskas och ett förbättringsarbete pågår. Rutiner och riktlinjer ses över och revideras.

Ett utvecklingsarbete i kring ledning och styrning har påbörjats i ledningsgruppen där chefsansvaret för verksamhet, arbetsmiljö och ekonomi förtydligas. Rutiner och processer för att styra och leda mer kostnadseffektivt utvecklas.

Samtidigt fortsätter granskning och analysarbete kring sektorns ekonomi för att hitta och genomlys de delar som behöver struktureras upp och processer som kan tydliggöras och effektiviseras. Det är ett arbete som pågår.

Pandemin som härjar har genomsyrat större delen av året. Mycket arbete på anpassningar har lagts ned. Det har varit ett stort arbete att anpassa verksamheten efter de rekommendationer som getts i form av undvikande av trängsel, hygienrutiner, tester och frånvaro vid minsta symtom. Undervisningen har tidvis skett som fjärr- och distansundervisning. Utvecklingsamtal, rutiner för hämtning och lämning och andra föräldrakontakter liksom övriga möten har fått ske digitalt efter nya rutiner. De nya arbetsformerna har efter förutsättningarna fungerat väl. Pandemin har dock påverkat verksamheten betydligt. Skolverket tog ett beslut att nationella prov inte genomförs under våren 2020 därför kan inga resultat från dessa redovisas.

Glädjande nog har betygsresultaten i årskurs 6 höjts i svenska, matematik och engelska liksom meritvärdet och gymnasiebehörigheten i åk 9.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Intäkter	22 684	21 246	26 496	-5 250
Kommunbidrag	171 074	175 296	175 296	0
Summa intäkter	193 758	196 542	201 792	-5 250
Personalkostnader	-106 893	-112 457	-110 202	-2 255
Övriga kostnader	-101 497	-100 445	-91 542	-8 903
Kapitalkostnader	-68	-74	-48	-26
Summa kostnader	-208 458	-212 976	-201 792	-11 184
Periodens resultat	-14 700	-16 434	0	-16 434

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Nämnd	227	225	300	75
Musikskola	0	1 487	1 726	239
Barnomsorg	41 060	41 250	41 330	80
Grundskola	71 294	76 550	67 094	-9 456
Gymnasiet	34 494	35 218	29 976	-5 242
Ledning	11 987	10 515	13 302	2 787
Vuxenutbildning	4 150	3 331	3 468	137
Utomkommunalverksamhet Fsk - åk 9	22 561	23 154	18 100	-5 054
Totalt	185 774	191 730	175 296	-16 434

Analys av utfall per verksamhetsområde

Utfallet blev - 16 434 tkr mot budget.

Nämnd + 75 tkr

Det positiva resultatet beror på att något sammanträde ställdes in och därför inte arvoderades samt att kompetensutvecklingsdagar i V8 ställdes in på grund av pandemin och att konferensavgift därför inte fakturerades.

Musikskola + 239 tkr

Resultatet beror på att en del av verksamheten inte kunnat genomföras på grund av de restriktioner som funnits kring pandemin.

Grundskola inkl. grundsärskola - 9 456 tkr

En betydande del av underskottet beror på för hög förväntan på intäkter och driftsbidrag i form av statsbidrag än vi fått - 5 250. Tydligt är att den felaktiga förväntan beror på en otillräcklig analys av vilka statsbidrag sektorn har möjlighet att ta del av. Inför kommande budget har vi därför kraftigt förbättrat rutinerna kring intäktsanalys av förväntade statsbidrag.

Den andra stora delen i underskottet beror på högre kostnader för personal än budgeterat vilket beror på en rad faktorer, dels felaktiga grunduppgifter och periodiseringar vilka lett till feltolkning och missberäkning av siffrorna. Dels har under hösten genomförda effektiviseringar där personalstyrkan minskats inte gett förväntat genomslag fullt ut.

Särskolan har också haft för höga personalkostnader och här kommer också en genomlysning och översyn göras.

Gymnasieskolan inkl. gymnasiesär - 5 242 tkr

Det negativa resultatet beror på att kostnaden för gymnasieplatser blev högre än budgeterat. Gymnasiekostnaden var underfinansierad från början enligt nämndbeslut och tidigare prognoser visade på -4 000 tkr.

Resultatet blev dock ytterligare - 1 242 tkr vilket beror på att fakturor för tilläggsbelopp inkom sent på terminen. Det är tydligt att budgeten lagts för lågt här och höjd behöver tas för denna kostnad i kommande års detaljbudget. Rutiner kring detta kommer att ändras inför kommande år för att undvika upprepning. Processbeskrivningar för hur tilläggsbelopp hanteras uppdateras och tydliggörs på alla nivåer så att denna kostnad tydligt kan följas och mer rättvisande prognoser genomförs.

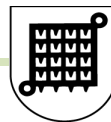
Ledning och utvecklingsenhet +2 787 tkr

Det positiva resultatet beror på en vakant tjänst på ledningskontoret vilket i sig påverkar utvecklings- och kvalitetsarbetet negativt. Den övriga delen kan förklaras av att bufferten sektorn behöver ha för att täcka oförutsedda kostnader inte flyttats till grundskolan som nyttjat den.

Utomkommunal verksamhet fsk – åk 9 - 5 054 tkr

Det negativa resultatet beror på att köpt verksamhet har kostat mer än budgeterat, detta gäller såväl interkommunala förskole- och grundskoleplatser i andra kommuner som platser på fristående enheter. Kostnaden var medvetet underfinansierad från början enligt nämndbeslut och tidigare prognoser visade på -4 500 tkr.

Resultatet blev dock ytterligare - 554 tkr, vilket beror på att antal barn och elever vars vårdnadshavare av olika skäl väljer andra förskolor och skolor har missbedömts. Framåt behöver en buffert finnas där höjd tas för dessa fluktuationer då det är svårt att styra eftersom lagstiftningen föreskriver att vårdnadshavare kan välja var deras barn ska gå i förskola/skola i mån av plats.

Volym- och nyckeltal

Verksamhet	2 017	2 018	2 019	Utfall 2020
Antal barn				
Förskolor	312	275	283	283
Pedagogisk omsorg	18	10	14	9
Vårdnadsbidrag	0	0	0	0
Summa	330	285	297	292
Antal elever				
Grundskolor	775	717	727	746
Grundsärskola	8	9	5	12
Summa	783	726	732	758
Antal elever				
Gymnasiet	282	259	250	254
Gymnasiesär	8	9	5	1
Summa	290	268	255	255
Antal kursdeltagare				
Vuxenutbildning	142	239	105	196
varav Sfi	105	126	29	43

Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på

Verksamhet	2 017	2 018	2 019	Utfall 2020
Grundskola:				
Meritvärde år 9	215	218	198	211
Resultat i nationella prov år 9 (%):				
Svenska	-	89	88	genomfördes ej
Matematik	83	-	59	genomfördes ej
Engelska	-100	-100	89	genomfördes ej
Gymnasieskola:				
Gymnasiebehörighet % (yrkesprogram)	91	78	73	87
Andel som fullföljt utb. inom 4 år	75	80	65	70
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	60	80	65	70
Alla kommuner	79	79	76	78

Vi vill också redovisa utvecklingen av betygen i åk 6 mellan år 19-20

Godkända betyg åk 6	2019	2020
•Svenska	81%	85%
•Matematik	72%	81%
•Engelska	75%	82%

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, tkr	Budget, tkr
IKT-plan 2020	Grundskola	Klar	252	470
Grundram (ersättningsinvesteringar)	UN		0	800
Totalt			252	1 270

En mindre del av investeringar i pågående digitaliseringsprojekt gjordes enligt ovan.

Ytterligare investeringar kunde inte genomföras eftersom köpstoppet, på grund av det ekonomiska läget i kommunen, fick konsekvenser på såväl driftsbudget som investeringsbudget.

Förväntad utveckling

Skolans uppdrag

Skolsektorn står liksom övriga kommunala verksamheter inför spännande utmaningar då färre ska försörja fler samtidigt som det finns ökade krav på välfärden. Så även i skolan, kraven på individuell anpassning och att få sina behov tillgodosedda på det sätt individen önskar ökar.

I skolvärlden talas om differentierad undervisning det vill säga att undervisningen anpassas efter varje elevs behov så att alla kan utvecklas så långt som möjligt. Detta gäller såväl elever med inlärningsproblematik som särbegåvade elever. Detta ställer stora krav på lärares förmåga att anpassa skolan efter individens krav och önskemål. Samtidigt har skolan ett starkt krav på likvärdighet, att alla elever ska ha samma förutsättningar att lyckas i skolan, trots olikheter i hemmiljö och bakgrund. I Färgelanda finns en stor andel elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd på olika sätt och av olika anledningar. Detta sammantaget ställer stora krav på skolan och dess medarbetare.

Skolan styrs av staten genom speciallagstiftning i skollag och läroplan och övriga styrdokument. Skolan har ett statligt uppdrag att möta alla elevers individuella behov samtidigt som verksamheten finansieras av kommunen.

Ny resursfördelningsmodell

Inför budget 2021 har en ny resursfördelningsmodell och ett nytt resursfördelningssystem tagits fram då det finns ett tydligt behov av ökad transparens, likvärdighet och möjlighet till effektiv och tillförlitlig uppföljning av sektorns ekonomi.

Det innebär att budget 2021 inte bygger på budget 2020 utan är framtagen enligt en ny modell där förväntade intäkter, kommunbidrag och statsbidrag noga prognostiseras. Rektorerna får en driftspeng tilldelat till enheterna efter elevantal och struktur. Rutinerna kring interkommunal ersättning och gymnasieplatser kommer att förtydligas.

Ekonomistödet till sektorn har förstärkts för fler ögon och en grundlig genomlysning av sektors ekonomi så att det blir tydligt vad som behöver utvecklas och relevanta åtgärder kan sättas in. Rutiner kommer att ses över och ansvars- och arbetsroller klargöras. Förväntan är att detta ger effekt.

Underhåll av sektorns lokaler

Värt att notera är också att det finns ett behov av framtida upprustning av förskole- och skollokaler som kan komma att generera ökande kostnader i framtiden.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Åtgärder:

Inför budget 2021 har ett nytt resursfördelningssystem tagits fram. Det innebär att budget 2021 inte bygger på budget 2020 utan är framtagen enligt en ny modell där förväntade intäkter, kommunbidrag och statsbidrag noga prognostiseras. Rektorererna får en driftspeng tilldelat till enheterna efter elevantal och struktur. Enheternas anpassning till den nya budgetramen innebär även att antalet medarbetare inom sektorn har minskats inför 2021. Förväntan är att detta ger effekt och att sektorns budget går mot ett nollresultat 2021.

Årets underskott kan kortfattat förklaras med att köpt verksamhet varit underfinansierat samt kostat mer än förväntat samt att en för optimistisk förväntan på intäkter gjordes. Dessutom har det funnits för höga personalkostnader i grundskolan och särskolan varför effektiviseringar gjorts och en fortsatt genomlysning och översyn kommer att genomföras och ytterligare åtgärder vidtas för att nå ett nollresultat vid årets slut.

Halvårsrapporten, tredje kvartalsrapporten och höstens månadsuppföljningar visade på ett förväntat underskott på drygt 11 000 tkr. De prognoser som gjordes baserades på det underlag som fanns tillgängligt vid respektive tillfälle. Detta underlag, tillsammans med viss otydlighet i processer och rollfördelningar, visade sig senare vara missvisande och resultatet blev ett annat.

Socialnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Sektor omsorg ska bidra till att främja kommuninvånarnas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Sektor omsorg har tre huvudsakliga lagstiftningar att förhålla sig till, Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Verksamheten bygger på frivillighetens grund men under vissa omständigheter kan vård och behandlingsinsatser ske med tvång.

Verksamheten planeras och styrs av sektorns ledningsgrupp som består av sektorchef omsorg och enhetschefer inom äldreomsorgen, på individ- och familjeomsorgen, i enheten för stöd och service, på omsorgs- och utvecklingskontoret och av en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Verksamheten består av följande delar:

Nämndverksamheten, omsorgs- och utvecklingskontoret, äldreomsorgen, individ- och familjeomsorgen och enheten för stöd och service.

Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin Covid-19.

Sedan pandemins utbrott 2020 har sektor omsorgs verksamheter varit kraftigt påverkade både vad det gäller personalsituationen och behovet av skyddsmaterial, skyddsutrustning, utbildning och information till personalen samtidigt som fysiska sammankomster har begränsats kraftigt på grund av risk för smittspridning. Den digitala mognaden har ökat bland de anställda i sektorn då detta ibland har varit det kommunikationsverktyg som har funnits tillhands i vissa situationer. Vilket givetvis också kräver en digital teknik som fungerar. Det har krävts flexibilitet och förändrade arbetssätt i många av sektor omsorgs verksamheter. Verksamheterna har fått vara mycket följsamma och flexibla utifrån de restriktioner som har gällt för att förhindra smittspridning.

Hälso- och sjukvården har ansvarat för egentestningen av kommunalt anställd personal och provtagit samtliga vårdtagare med symptom.

Under 2020 har det varit en stor personalomsättning i hemsjukvården och rehabs verksamheter. Personalomsättningen har berott på personliga skäl, men också över att man är missnöjda med sitt schema.

Hemtjänsten har påverkats kraftigt med hög sjukfrånvaro under hela pandemiperioden. Insatser som ska ha utförts har fått omprioriteras då bemanningen inte har räckt till att utföra samtliga insatser. Lagstadgade beslut och insatser har därmed inte kunnat utföras med risk för viten om detta skulle granskas av tillsynsmyndigheten IVO (inspektionen för vård och omsorg).

Bemanningsenheten har avvecklats och arbetsuppgifterna som utfördes av denna funktion tidigare, att rekrytera vikarier har lagts över på samordnare och enhetschefer ute i verksamheterna.

Individ- och familjeomsorgen har haft kraftiga volymökningar och kraftigt ökade kostnader för försörjningsstöd, för antalet placeringar av vuxna enligt LVM (lagen om vård av missbrukare) och barn och unga som har varit utsatta för och/eller bevittnat våld i hemmet.

I övrigt har man kunnat se en mycket kraftig ökning av antalet inkomna orosanmälningar och ansökningar gällande barn och unga till individ- och familjeomsorgen, en ökning med 34 % 2020 jämfört med 2019. I många fall mycket allvarliga orosanmälningar som har ökat kostnaderna för placeringar av barn och unga.

En analys av de ökade kostnaderna på individ- och familjeomsorgen har genomförts av förvaltningen och som har presenterats för politiken.

Enheten för stöd och service har haft en kraftig volymökning och ökade kostnader för den målgrupp som tillhör LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och då gällande insatsen boende med särskilt stöd och service både till vuxna och till skolungdomar.

En analys av de ökade kostnaderna för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har genomförts av förvaltningen och som har presenterats för politiken.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Intäkter	42 175	41 781	38 238	3 543
Kommunbidrag	133 077	140 384	140 384	0
Summa intäkter	175 252	182 165	178 622	3 543
Personalkostnader	-109 457	-109 211	-111 306	2 095
Övriga kostnader	-74 307	-85 965	-67 280	-18 685
Kapitalkostnader	-44	-78	-36	-42
Summa kostnader	-183 808	-195 254	-178 622	-16 632
Periodens resultat	-8 556	-13 089	0	-13 089

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse mot budget
Nämndsverksamhet	433	481	980	499
Omsorgs- och utvecklingskontor	9 611	9 498	12 652	3 154
Äldreomsorg	75 421	78 646	78 153	-493
Individ- och familjeomsorg	34 854	41 837	30 160	-11 677
Enheten för stöd och service	21 314	23 011	18 439	-4 572
Totalt	141 633	153 473	140 384	-13 089

Analys av utfall per verksamhetsområde

Sektor omsorg redovisar ett underskott mot budget med - 13 089 tkr.

Nämndsverksamheten redovisar ett positivt resultat mot budget med 499 tkr. De största orsakerna och anledningarna till detta är mindre antal möten och mycket begränsade fortbildnings och kompetenshöjande insatser för nämndens deltagare med anledning av Pandemin Covid-9.

Omsorgs- och utvecklingskontoret redovisar ett positivt resultat mot budget med 3 154 tkr. De största anledningarna och förklaringarna till detta är buffert samt avsatta medel till Solgårdens särskilda boende i Högsäter som förväntats kosta mera pengar än budgeterat då detta är en liten enhet med ett fåtal platser som gör det mycket svårt att vara resurseffektiva. Vid bokslutet har dessutom förväntade återsökta stadsbidrag med anledning av pandemin Covid-19 bokats upp.

Äldreomsorgen sammantaget redovisar ett underskott mot budget med - 493 tkr. Vissa verksamheter har gått med överskott mot budget och andra har redovisat ett underskott.

I äldreomsorgen ingår Håvestensgården, Lillågården och Solgårdens särskilda boende, hemtjänsten, hemsjukvården och rehab. Merparten av underskottet står hemtjänsten för och då nattpatrullen - 1 400 tkr som är att härröra till den utökning av nattpatrullen som genomfördes i februari 2019 i syfte att säkerställa arbetsmiljön för anställda i nattpatrullen och för att säkerställa patient-säkerheten nattetid i Färgelanda kommun.

I övrigt så har personaltäteten på Solgårdens särskilda boende i Högsäter legat över de politiskt beslutade nyckeltalen och då uppstår ett underskott mot personalbudgeten som eskalerar månad för månad. Enheten är liten och scheman måste uppfylla lagkrav gällande arbetstid, arbetsmiljö och vara patientsäkra.

På både Solgårdens och Håvestensgårdens särskilda boenden har man haft mindre hyresintäkter då samtliga lägenheter inte har varit uthyrda under hela året. De lägenheter som har stått tomma har belagts med korttidsplatser som inte täcker förlorade hyresintäkter men som motverkat antal betaldagar från slutenvården då man har klarat av att ta emot kommuninvånare från slutenvården inom 3 dagar från det att man varit färdigbehandlade.

Utöver detta har hemtjänsten fått ärenden att verkställa med kortare framförhållning med anledning av Lagen om utskrivning från slutenvården en del av Hälso- och sjukvårdsavtalet och då samtidigt en ökning av ärenden som är av sådan dignitet att god omsorg och dubbelbemanning krävs för att trygga och tillgodose behov hos brukare samt närstående i deras särskilt svåra situation.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett stort underskott mot budget med - 11 677 tkr fördelat enligt följande:

Ekonomiskt bistånd - 6 531 tkr.

Volymökning i antal hushåll.

Stora hushållsbilder utifrån anknytningsplacering bland de sökande.

Brist på sysselsättning, praktikplatser att erbjuda de grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Det föreligger stora hinder att frigöra egna resurser hos de enskilda i de större hushållsbilderna (utlandsfödda, framförallt för kvinnorna i familjerna) då det är brist på sysselsättning, praktikplatser att erbjuda de grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Nyinflyttade socioekonomiskt utsatta kommuninvånare under året som kommer från närliggande kommuner. Individerna är beroende av ekonomiskt bistånd och befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden.

Pandemin har medfört en ökning av ekonomiskt bistånd under sommaren (juni och juli månad) då många studerande unga ej fått sommarjobb.

Analys av de ökande kostnaderna för ekonomiskt bistånd har genomförts och har presenterats för politiken.

Placeringskostnader för vuxna - 4 196 tkr.

Placeringskostnader gällande missbruk LVM (lagen om vård av missbrukare) utgör en stor negativ avvikelse i budgeten. En volymökning har skett under året av dyra placeringar.

En placering skyddat boende VINR (vård i nära relation) där det har krävts ett omfattande skydd vilket har medfört att det har varit svårt att komma vidare i planeringen.

Analys av de ökande kostnaderna för placeringar av vuxna har genomförts och har presenterats för politiken.

Placeringskostnader för barn och unga - 1 355 tkr.

Anmälningar och ansökningar kring barn och unga har ökat med 34 % jämfört 2019 med 2020. Det ökade antal anmälningar och tyngden i anmälningar har gjort att antal placeringar på institution eller i kontrakterade familjehem har ökat och med dessa också ökade placeringskostnader.

I arbetstyngdsmätningar under året kan konstateras att alla handläggarna som arbetar med barn och unga ligger på en mycket hög nivå. Skall socialsekreterarna komma ned i en rimlig och realistisk arbetsmängd så behöver arbetsstyrkan utökas med ytterligare 1-2 årsarbetare, socialsekreterare. När arbetsbelastningen blir så hög som den har varit de senaste åren blir det svårt att hinna med att arbeta med familjen och hitta lösningar på hemmaplan. Då blir det lätt att placeringar blir den enkla insatsen vilket också då leder till ökade kostnader. Det finns dessutom en stor oro för att socialsekreterare väljer att avsluta sina anställningar i Färgelanda kommun på grund av arbetsmiljön.

Ökad ärendemängd/våldsärenden och ökade vårdbehov leder till dyrare och flera till antalet placeringar på institution för att säkerställa skyddet.

Behovet av att använda oss av externa familjehem och kortare tid av institutionsvård via Gryning vård AB samt Humana AB vid akuta omplaceringar bidrar till de ökade kostnaderna. De ökade kostnaderna för dyra externa vårdgivare/konsultförstärkta familjehem har kvarstått under året utifrån svårigheter att hinna arbeta i ärendet och finna mer kostnadseffektiva lösningar.

Enheten för stöd och service redovisar sammantaget ett underskott mot budget med - 4 572 tkr.

De största orsakerna till det totala underskottet är förändringar under året som inte gick att förutse när detaljbudgeten inför 2020 fastställdes, om så ändå hade varit fallet så hade det inte funnits något budgetutrymme till dessa ökade kostnader.

Det har tillkommit externa köp av boende för vuxna och barn enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) som redovisar ett underskott mot budget med - 5 041 tkr fördelat enligt följande.

Köp av boende externt till skolungdomar i samband med skolgång på annan ort enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) - 2 997 tkr.

Köp av boende externt till vuxna enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) - 2 044 tkr.

Socialpsykiatri har haft en ökning av beslut om boende, dessa beslut verkställs hos privat anordnare i kommunen.

Avvikelsen på LASS (lagen om assistansersättning) är två nya assistansärenden till barn, de anordnas av privata utförare.

Kommunen har kostnader för sjuklöner till assistenterna samt för 40 utförda assistanstimmar per vecka.

Förväntade statliga intäkter från Migrationsverket upphörde i juni 2020 vilket inneburit ett underskott mot budget på Utslussens stödboende som sedan verksamheten startade varit självfinansierande genom bidrag från Migrationsverket.

Analys av de ökande kostnaderna har genomförts och har presenterats för politiken.

Volym- och nyckeltal

Verksamhet	2 017	2 018	2 019	Utfall 2020
Äldreomsorg				
Antal platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	72	70	72	72
Belagda platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	72	68	69	65
Nyttjandegrad särskilt boende, vid bokslutsdatum	100 %	97 %	96 %	90 %
Nettokostnad per plats särskilt boende, tkr/plats	519	548	545	597
Antal hemtjänsttimmar, vid bokslutsdatum	33 247	39 742	38 163	40 818
Antal personer med beviljad hemtjänst, genomsnitt under året	188	204	198	200
Antal inskrivna i hemsjukvården, vid bokslutsdatum	170	152	184	166

Individ och familjeomsorg

Institutionsvård, barn och unga*, tkr	1 336	394	3 413	2 066
Familjehem, barn och unga*, tkr	1 955	1 522	2 609	2 451
Institutionsvård, vuxna missbrukare, tkr	1 533	1 180	2 558	5 184
Ekonomiskt bistånd, tkr	7 526	8 849	11 697	13 017

*) Egen regi och externa utförare. Verksamhet för ensamkommande barn exkluderad från 2016 och framåt.

Enhet för stöd och service

Antal vuxna med boendebeslut egen regi, genomsnitt	12	13	16	16
Nettokostnad per plats, tkr/plats	501	485	399	370
Antal placeringar externt**, genomsnitt	8	7	5	7
Nettokostnad per extern plats, tkr/plats			419	1 105 ***

**) Exkl korttidsverksamhet

*** En ökning av externa placeringar från 6 placeringar januari 2020 till 10 placeringar från september 2020.

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, tkr	Budget, tkr
Lifecare	Övergripande	Påbörjad	523	
Solgården, sängar	Äldreomsorg	Klar	25	
Grundram (ersättningsinvesteringar)				880
Totalt			548	880

Förväntad utveckling

Sektor omsorg står inför fortsatta mycket stora utmaningar såväl vad det gäller:

Finansiering till ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och placeringar av barn och unga samt vuxna där tydliga analyser har genomförts och som har presenterats för politiken.

Finansiering för ökade kostnader till tillräckligt med personella resurser med rätt kompetens för att möta de kraftiga volymökningar som har skett i sektor omsorg och där ingenting tyder på att dessa kommer att minska de kommande åren.

På områdes- och utvecklingskontoret övergår biståndshandläggare succesivt till att genomföra utredningar av ansökningar gällande hemtjänst och särskilt boende till en ny utredningsmodell/metod som är vedertagen Nationellt i hela landet. IBIC (individens behov i centrum) men där Färgelanda kommun fram tills nu inte har påbörjat arbetet med denna nya utredningsmetod men nu måste påbörja detta arbete. En utredningsmetod som är mer tidskrävande än den utredningsmetod som man har använt sig av tidigare vilket på sikt kan komma att kräva mera handläggaresurser.

I Hemsjukvården ser vi en allt snabbare utskrivning från slutenvården tillbaka hem till kommunen. Det ställs alltmer ökade krav på avancerad sjukvård i hemmet vilket kräver sjuksköterskor med vidareutbildning. I dagsläget har 1 av 14 sjuksköterskor vidareutbildning. 5 saknar handledarutbildning. Det finns ett stort behov att öka kompetensen inom diabetes, sår, palliativ vård och psykiatri. Det är mycket svårt att rekrytera kompetent personal och att få sjuksköterskorna att stanna kvar på arbetsplatsen.

Hemsjukvården och rehabs lokalfråga är tillfällig på avdelning 5 på Håvestensgårdens särskilda boende och behöver bli permanent alternativt behöver en ny lokal införskaffas för att säkerställa arbetsmiljö och kvalitet av arbetet.

Beroende på hur situationen med Covid-19 utvecklar sig, så kommer detta att påverka hemsjukvårdens resurser och möjlighet till utveckling. Blir det fortsatt mycket provtagningar av kommunal personal med symptom och smittspårning och om kommunen behöva återvaccinera patienter och personal under hösten så behöver det planeras för detta arbete som riskerar att bli återkommande och permanenta.

Omsättningen av omsorgspersonal och då främst inom hemtjänst, är en utmaning för att sjuksköterskorna ska kunna fortsätta arbetet med delegerade HSL uppdrag (hälso- och sjukvårdsuppdrag) på det sätt som äldreomsorgen är organiserad i dagsläget. Samtlig omsorgspersonal ska gå delegationsutbildning vid nyanställning och sedan minst 1 gång om året. Flera sjukvårdsuppgifter som ska utföras på både de särskilda boendena och i ordinärt boende leder till en ökning av delegerade hälso- och sjukvårdsuppdrag från sjuksköterskorna till undersköterskorna i såväl hemtjänsten som på de särskilda boenden med stor risk för att de omvårdnadsinsatser som man ska genomföra riskerar att inte bli utförda.

Den demografiska utvecklingen pekar mot att Färgelanda kommuns invånare blir allt äldre och att behovet av insatser inte minskar utan snarare ökar, inte bara till antalet insatser utan också till omfattning i tid och behov av dubbelbemanning eftersom en medarbetare inte själv klarar av eller får utföra vissa insatser med mindre än att man arbetar två personal samtidigt. Behovet av dubbelbemanning har ökat från ca 1800 timmar 2019 till 4300 timmar 2020.

Individ- och familjeomsorgen.

Den ökning av antal ärenden både när det gäller försörjningsstöd och barn och unga som individ- och familjeomsorgen har sett det senaste året förväntas fortsätta ligga på en hög nivå.

I januari 2021 har det inkommit 35 anmälningar/ansökningar gällande barn och ungdomar vilket kan jämföras med motsvarande period 2018 28 st., 2019 26 st, och 2020 18 st. Vilket ger en bild av ett fortsatt högt inflöde av anmälningar/ansökningar gällande barn och ungdomar.

För att arbeta aktivt med de personer som erhåller ekonomiskt bistånd med målsättning att bli

självförsörjande pågår ett samarbete med AMI (arbetsmarknad och integration), Arbetsförmedlingen och Samordningsförbundet Väst för att kunna erbjuda olika former av sysselsättning så att man i förlängningen går ut i eget arbete eller arbete med stöd från Arbetsförmedlingen.

Förväntad utveckling kring anmälningar av personer med missbruksproblematik är alltid svår att prognostisera. Diskussioner pågår för att försöka hitta andra alternativ till LVM-placeringar (lagen om vård av missbrukare), placeringar som vi inte alltid ser ger den positiva utveckling som man förväntar sig.

Enheten för stöd och service.

Antalet unga/vuxna personer som beviljas bostad med särskild service enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) förväntas öka.

Renvägens serviceboende har kapacitet att öka antalet boende med befintlig personal. För att utöka antalet boende krävs förändringar i utformningen av gemensamhetslokalen.

Enheten för stöd och service målgrupp omfattar alla åldrar och många olika insatser som kräver olika kompetenser.

En utmaning är kompetensförsörjning, att utveckla befintlig personal samt vid rekrytering få sökande med erfarenhet och utbildning inom området.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Sammanfattningsvis så står sektor omsorg inför fortsatt stora utmaningar de kommande åren.

Om behoven likt tidigare år fortsätter att öka och inte minskar finns det stora farhågor för att sektor omsorg kommer att redovisa ett underskott mot budget 2021.

Utifrån lagd budget 2021 så finns inga utrymmen överhuvudtaget för ökade kostnader och behov i sektorn oavsett var i sektor omsorgs verksamheter detta skulle ske. Det finns inga buffertar någonsans i sektorn verksamheter.

Sektor omsorg kommer inte att kunna lösa dessa utmaningar själva utan samverkan och samarbete både internt och externt kommer att krävas, vilket redan sker men arbetet behöver intensifieras inte minst internt.

De stora volymökningar som har skapat ett underskott mot budget i sektor omsorg ser inte ut att minska de kommande åren. Det finns inga trender som tyder på detta.

Inflyttningen av personer till kommunen som är i behov av ekonomiskt bistånd måste upphöra och de personer som erbjuds förstahandskontrakt av fastighetsägare måste vara självförsörjande. Dessa personer är ofta socioekonomiskt mycket utsatta med mycket omfattande behov av olika insatser för såväl sig själva som sina barn. Utöver ekonomiskt bistånd så finns det en stor risk för att man har eller utvecklar omfattande behov av stödinsatser i skolan och därmed i värsta fall också ökade kostnader för placeringar av barn/unga och av vuxna.

Ett möte med fastighetsägarna där fastighetsägarna får information om vilka kostnader som kommunen får med anledning av att ta emot socioekonomiskt utsatta personer och familjer skulle kunna bidra till en förändring men effekten av ett sådant informationsmöte är mycket svårt att uppskatta.

Kommuninvånare som står närmare arbetsmarknaden än andra måste komma ut i självförsörjning (i lönearbete alternativt i studier). Utbetalningen av försörjningsstöd har ett starkt samband med situationen på arbetsmarknaden och utformningen av övriga statliga trygghetssystem. En förklaring till de ökade kostnaderna för ekonomiskt bistånd kan ses i de förändringar av Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans uppdrag som har skett under de senaste åren och att arbets-

lösheten har gått upp och går upp såväl lokalt som regionalt och nationellt. Hur den pågående pandemin kommer att ge avtryck på ekonomiskt bistånd de kommande åren är fortsatt mycket svårt att prognostisera.

Sektor omsorg själva kan inte lösa dessa frågor utan detta måste ske i samverkan och samarbete med såväl statliga myndigheter som internt tillsammans i kommunen. Samarbetet mellan handläggare på försörjningsstöd som arbetar med ekonomiskt bistånd och AMI (arbetsmarknad och integration) har intensifierats men detta kräver också resurser initialt för att kunna arbeta vidare med de människor som står närmare arbetsmarknaden än andra.

Behoven av placeringar både externt och internt i enheten för stöd och service enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och inom socialpsykiatri ökar och man söker bostad med särskild service. Vissa av dessa beslut kan verkställas på hemmaplan men inte alla. Att starta upp en egen verksamhet på hemmaplan är inte en självklar lösning då detta kräver både lokaler och inte minst mycket kompetent personal som har kompetens att möta en mycket vårdkrävande målgrupp dygnet runt, men frågan måste givetvis utredas vidare. Denna kompetens finns i dagsläget inte i Färgelanda kommun och att få dessa personer att söka tjänster i Färgelanda är ingen självklarhet. Redan i dagsläget har vi stora svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens för uppdraget till vissa verksamheter mer än till andra i sektor omsorg.

Individ- och familjeomsorgen har sett en kraftig ökning av antalet orosanmälningar och ansökningar gällande barn o unga har ökat med 34% 2020 jämfört med samma period 2019. Trenden lokalt, regionalt och nationellt är att antal anmälningar till individ- och familjeomsorgen ökar och att antalet barn och unga som har bevittnat eller varit utsatta för våld ökar, likaså gäller detta i Färgelanda kommun. Frågan man måste ställa sig då är hur våra barn och unga och deras föräldrar mår och vilka behov dem har och hur och på vilket sätt dessa ska kunna tillgodoses. Antalet placeringar har ökat och med anledning av den stora ökning av orosanmälningar som har inkommit till individ- och familjeomsorgen och i många fall allvarliga anmälningar så riskerar kostnaderna för placering av barn och unga att öka än mer då föräldraförmågan brister i föräldraskapet.

Politiken har fattat följande beslut 2020 i arbetet med att nå en budget i balans 2021, vilka också har verkställts av förvaltningen.

Sänkta nyckeltal på särskilda boenden med 0,02 - 900 tkr på årsbasis.

Stänga Familjecentralen - 900 tkr.

Stänga Fritidsgården - 620 tkr.

Avveckla Utslussens stödboende som har varit självfinansierat via statliga schablonersättningar som har upphört från Migrationsverket.

I övrigt har inte förvaltningen några fler förslag på åtgärder för det fortsatta arbete med en budget i balans 2021.

Valbohem AB

Verksamhet Valbohem AB

Valbohem AB har till uppgift att förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter och inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostadsförsörjningen inom kommunen. Visionen är att Valbohem AB ska vara den attraktiva hyresvärden som utvecklar framtidens boenden.

Allmänt om verksamhetsåret

Året har inneburit en fortsättning av omställningen i verksamheten med fokusering av resurserna på kundnytta och värdesäkring. Allt för att leva upp till visionen om att Valbohem AB ska vara den attraktiva hyresvärden som utvecklar framtidens naturnära boenden i Färgelanda Kommun. Året inleddes med en omfattande verksamhetsöversyn kopplad till den pågående corona-pandemin. Nya arbets sätt infördes samt större projekt avseende tak- och fasadrenoveringar startades i egen regi.

Bolagets planering av nyproduktion i centrala Färgelanda fortsatte och arbetet med en ändring av detaljplanen för Färgelanda Prästgård 1:77 inleddes med avsikten att utöka byggrätten. Detaljplanen vann laga kraft i december. Bolaget har under året fortsatt intensifierat arbetet med att marknadsföra lediga lägenheter och därigenom lyckats hålla en låg vakansgrad.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Det omfattande IT-haveriet 2019 fortsatte skapa stora administrativa och kostsamma svårigheter för företaget.

Det brandskadade flerbostadshuset på Odens väg i Högsäter återställdes.

Nya arbetsrutiner kopplade till Covid-19 infördes.

En ny bostads-app introducerades.

Väsentliga händelser efter räkenskapsåret

Pga. senarelagda centrala löneförhandlingar avslutades 2020 års lönerevision i februari 2021.

Möjliga direkta negativa ekonomiska effekter kopplade till Covid-19 syns det ännu inga större tecken på.

Resultaträkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Intäkter	41 590	40 913
Kostnader	-35 721	-34 870
Avskrivningar	-5 789	-5 859
Rörelseresultat	80	184
Finansiella poster	-1 087	-838
Periodens resultat	-1 007	-654

Balansräkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Anläggningstillgångar	162 334	160 460
Omsättningstillgångar	13 935	13 441
Summa Tillgångar	176 269	173 901
Eget kapital	16 998	16 317
Långfristiga skulder	151 495	151 262
Kortfristiga skulder	7 776	6 322
Summa eget kapital och skulder	176 269	173 901

Färgelanda Vatten AB

Verksamhet Färgelanda Vatten AB

Färgelanda Vatten AB är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter. Bolaget äger samtliga VA anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun. Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

Väsentliga händelser under året

Lagning av vattenläckor och avloppsstopp har skett kontinuerligt under året, bland annat har det varit avloppsstopp i Rådanefors och inträffat vattenläckor i Färgelanda centrum.

Inmätningar av ledningsnätet fortgår för att få en bättre och mer tillförlitlig karta. Renovering av Järbo reningsverk har genomförts. Bland annat har reningsutrustning, renshantering och kemikaliedosering renoverats.

Asfalteringen av Prärievägen är genomförd och arbetet med att byta ut den gamla vattenledningen i Stigevivägen har slutförts.

Driften har kontrollerat sjöledningen från Rådanefors pumpstation och den mängd som pumpas från stationen når inkommande brunn vid reningsverket och kan därmed konstateras fungera som avsett. Verket är privatägt och dialog kring dess framtida utveckling har inletts mellan Färgelanda kommun, Västvatten och verksamhetsutövaren.

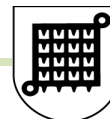
Årlig service är gjord på renstrummorna i alla verk och skyddsrand är genomförd på flera verk. Inga farliga arbetsplatser upptäcktes men brutet vatten saknas på några ställen. Tryckkärl och ballkar bör besiktigas.

Kommunens livsmedelsinspektör har utfört tillsyn av mikrobiologiska risker i dricksvatten samt kemiska risker och cyantoxiner med godkänt resultat.

Nytt styr-och övervakningsprogram är klart, testat och driftsatt till Färgelanda Vattentorn och tryckstegringsstation.

Utredning pågår i Ellenö angående tillskottsvatten. Ledningsnätet behöver ses över innan beslut om pumpning till Ödeborg reningsverk fattas.

Överenskommelse har, efter flera års tvist, nåtts med Trafikverket angående ytor som de anses avgiftsskyldiga för. Trafikverket har gått med på den yta som vi anser är avgiftspliktig och att all yta debiteras som "mestadels hårdgjord".

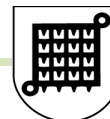

Resultaträkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Intäkter	13 997	12 835
Kostnader	-12 165	-10 828
Avskrivningar	-1 714	-1 823
Rörelseresultat	118	184
Finansiella poster	-118	-184
Periodens resultat	0	0

Balansräkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Anläggningstillgångar	42 232	43 487
Omsättningstillgångar	6 871	4 757
Summa Tillgångar	49 103	48 244
Eget kapital	2 500	2 500
Långfristiga skulder	41 505	41 872
Kortfristiga skulder	5 098	3 872
Summa eget kapital och skulder	49 103	48 244

Gatersbyn 120 Fastighets AB

Verksamhet Gatersbyn 120 Fastighets AB

Gatersbyn 120 Fastighets AB är ett vilande bolag, där ingen verksamhet har bedrivits under året.

Ägaren, Kommunfullmäktige, beslutade 2019-09-11 att återställa aktiekapitalet genom ett villkorat aktieägartillskott i enlighet med aktiebolagslagens regler, så att aktiekapitalet efter kapitaltillskottet uppgick till 100 % av bolagets registrerade aktiekapital, det vill säga 50 tkr. Villkoret för ägartillskottet var att bolagsstyrelsen godkände en överenskommelse om att pengarna betalas tillbaka till ägaren om och när företagets bokslut visar att företagets egna fria kapital medger det.

Kommunfullmäktige beslutade även 2020-04-15, KF § 35 Dnr 2020/87, att Gatersbyn 120 Fastighets AB ska träda i frivillig likvidation och uppdrog till styrelsen och ägarombudet att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra likvidationen. Ambitionen var att likvidationen ska vara avslutad senast 31 december 2020.

Resultaträkning Gatersbyn 120 Fastighets AB

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Intäkter	0	0
Kostnader	-27	-1
Avskrivningar	0	0
Rörelseresultat	-27	-1
Finansiella poster	0	0
Periodens resultat	-27	-1

Balansräkning Gatersbyn 120 Fastighets AB

Belopp i tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Anläggningstillgångar	0	0
Omsättningstillgångar	47	43
Summa Tillgångar	47	43
Eget kapital	44	43
Långfristiga skulder	0	0
Kortfristiga skulder	3	0
Summa eget kapital och skulder	47	43

Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningens utformning följer god redovisningssed samt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). God redovisningssed inom den kommunala sfären utarbetas bl.a. av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som har använts i den senaste årsredovisningen har även använts i denna rapport.

Sammanställd redovisning

Den kommunala koncernen består av kommunen och bolagen Valbohem AB (org.nr. 556527-9485), Färgelanda Vatten AB (556901-9630) och Gatersbyn 120 Fastighets AB (org.nr. 556975-3923) som ägs till 100 % av kommunen. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens aktiekapital elimineras mot kommunens aktieinnehav i bolagen. I övrigt görs elimineringar för interna mellanhavanden inom koncernen.

Skatteintäkter

Prognosen för den kollektiva slutavräkningen av kommunalskatt för redovisningsåret följer RKR:s rekommendation.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet utgörs av anskaffningsutgiften minskad med eventuella investeringsinkomster. Avskrivningar görs linjärt under investeringens bedömda ekonomiska livslängd. Nedskrivning av anläggningstillgång sker vid behov när värdet varaktigt gått ner. Pågående investeringar beläggs inte med någon internränta. De avskrivningstider som tillämpas är enligt den vägledning som finns från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Komponentavskrivning

RKR:s rekommendation ställer krav på en avskrivningsmetod som syftar till att dela upp anläggningstillgångar i komponenter, som har olika nyttjandeperioder och utgör ett väsentligt värde. Komponenterna ska redovisas och skrivas av som separata enheter.

Från och med 2014 års investeringar tillämpas metoden med komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade före 2014 har inte delats upp i komponenter, då återstående nyttjandeperiod på dessa anläggningars komponenter bedöms att inte utgöra ett väsentligt värde.

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation om sammanställd redovisning dock görs ingen anpassning av de kommunala bolagens avskrivningsprinciper till kommunens. Detta gäller framförallt Valbohem AB som redovisar enligt K2 där komponentavskrivning inte tillämpas.

Fordringar

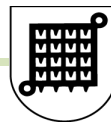
Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse medan pensioner intjänade från 1998 redovisas i resultaträkningen som en kostnad och den del som avser framtida utbetalningar redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Leasing

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser i form av pensionsåtaganden, borgensåtaganden och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias belastas resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde. En i förväg bestämd procentsats av anläggningstillgångens anskaffningsvärde redovisas som kostnad under året.

Balanskrav

I kommunallagen finns fastställda krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. Fr.o.m. 1 december 2004 gäller att ett negativt resultat skall regleras inom 3 år och gäller fr.o.m. 2005 års resultat.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutsdagen. I balansräkningen framgår vilka tillgångar som finns och hur dessa finansierats i form av skulder och eget kapital.

Driftredovisning

Visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget.

Eget kapital

Är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör den del av de samlade tillgångarna som finansierats av egna medel. Förändringen av det egna kapitalet påverkas främst av årets resultat.

Finansnetto

Utgör skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Investeringsredovisning

Avser kommunens anskaffningar av anläggningstillgångar i form av t.ex. fastigheter, maskiner och inventarier.

Kassaflödesanalys

Visar hur verksamheten har finansierats och hur kapitalet har använts under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen visar hur likvida medel har förändrats under året.

Kommunbidrag

Till nämnd och sektorer tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag mindre än ett år efter bokslutsdagen.

Likvida medel

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.

Likviditet

Visar omsättningstillgångar (exkl. lager) samt beviljad kredit i räkning i förhållande till de kortfristiga skulderna.

Långfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag senare än ett år efter bokslutsdagen.

Nettoinvesteringar

Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod de uppstått.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Soliditet

Eget kapital dividerat med totalt kapital uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser

Eget kapital samt pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse (dvs. utanför balansräkningen) dividerat med totalt kapital uttryckt i procent.

Utdebitering

Anger hur stor del per intjänade hundra kronor som betalas i kommunalskatt

Revisionsyttrande

5 år i sammandrag

Kommunen

Belopp i mnkr	2020	2019	2018	2017	2016
Omsättning*	486,5	482,4	482,5	504,0	509,5
Resultat	-10,6	-31,5	4,8	12,9	12,2
Balansomslutning	405,6	403,5	443,9	449,2	263,7
Ställda panter och ansvarsförbindelser	325,1	329,3	334,7	341,4	312,4
Investeringsvolym	3,7	22,4	42,1	14,3	12,3
Soliditet, %	22,4	27,8	31,5	30,1	46,8
Antal anställda	509,0	517	522	537	522
Antal årsarbetare	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Sysselsättningsgrad (Andel heltidsanställda)	77,0%	75%	73%	70%	67%
Antal invånare	6 658	6 637	6 602	6 592	6 627
Skattesats	22,26	22,26	22,26	22,26	22,26
Resultaträkning					
Verksamhetens intäkter	70,9	82,5	91,7	117,0	140,4
Verksamhetens kostnader	-485,1	-486,5	-466,8	-480,1	-485,8
Avskrivningar	-12,0	-13,0	-12,0	-11,7	-11,9
Verksamhetens nettokostnader	-426,2	-417,1	-387,0	-374,8	-357,3
Skatteintäkter	280,2	281,2	270,2	263,8	255,2
Generella statsbidrag	135,4	118,6	120,6	123,2	113,9
Finansnetto	0,0	0,6	1,0	0,8	0,3
Årets resultat	-10,6	-31,5	4,8	12,9	12,2
Balansräkning					
Anläggningstillgångar	353,1	374,5	377,9	352,6	197,8
Omsättningstillgångar	52,5	29,1	66,0	96,6	65,9
Summa tillgångar	405,6	403,5	444,0	449,2	263,7
Eget kapital	90,8	112,2	139,9	135,1	123,3
Avsättningar	6,7	6,5	6,4	5,9	3,7
Långfristiga skulder	217,0	212,7	218,9	229,8	60,6
Kortfristiga skulder	91,1	72,0	78,7	78,4	76,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	405,6	403,5	443,9	449,2	263,7
Nettoinvestering (Njinvest - Avskr)	-8,3	9,4	30,1	2,6	0,4
Ställda panter och ansvarsförbindelser	325,1	329,3	334,7	341,4	312,4
Finansiella nyckeltal för kommu					
Resultat / Skatter & bidrag	Mål 1,0%	-2,6%	-7,9%	1,2%	3,3%
Soliditet	Mål 35%	22,4%	27,8%	31,5%	30,1%
		46,8%			

* Omsättning är definierad som summan av verksamhetens intäkter, skatteintäkter och generella statsbidrag